

نشست نقد و بررسی دانشنامه جهان اسلام

گزارش نشست بررسی و نقد دانشنامه جهان اسلام
 از سلسله نشست های بررسی و نقد کتاب در قم

۱۸

تدوین دایرة المعارف اسلامی کاری بزرگ و ضروری است

گزارش دیدار شورای عالی علمی و هیأت امنای بنیاد دایرة المعارف اسلامی
 با مقام معظم رهبری

۲

پیراستن نمایشنامه نوشتن

با اکبر رادی نمایشنامه نویسی

سال گذشته بود که جلدهای اول و دوم مجموعه نمایشنامه های پیرام بیضایی از سوی انتشارات روشنگران به چاپ رسید. امسال هم نشر قطره مجموعه نمایشنامه های اکبر رادی را به چاپ رسانده (تا لحظه تنظیم این گفتگو دو جلد از ۳ جلد نمایشنامه منتشر شده است) و با چاپ مجموعه های از نمایشنامه های فلامینسین سامعی (که از سوی چند ناشر مختلف منتشر شده است) می توان گفت که متون اصلی و شاخص ادبیات نمایشی معاصر (دهه ۳۰ به بعد) هم اکنون در دسترس علاقه مندان قرار دارد. اگر چه بخشی از ویژگی های اصلی این متون در صحنه و هنگام اجرای نمایشها بروز و ظهور پیدا می کند، اما بخش مهمتر آن در زبان ادبی پیراسته و تراشیده و نیز ساخت و بافت دراماتیکشان مستر است که باید خوانند و از آنها لذت برد.

گفت و گو با فرامرز طالبی: نمایشنامه نویسی و پژوهشگر

رد پای اکبر رادی در یک شناختنامه

تصویرگری نوما

سابقه تصویرگری نوما، تصویرگران آسیا، اقیانوسیه، دریای کارائیب، آفریقا و کشورهای عربی را به علان آثار هنری جذاب و خوب شنوی می کند. نوما، با معرفی گسترده آثار این تصویرگران در بهبود کیفیت تصویرگری کتاب های کودکان مشارکت می کند.

۱۵

گونه های نویسندگی

می خواهید چه نوع نویسنده ای باشید؟ نویسنده گان کتاب های غیر داستانی، مقاله نویسان، روزنامه نگاران، رمان نویس ها، نمایشنامه نویسان، فیلم نامه نویسان، منتقدان ادبی و داستان نویسان

۸

www.writing-world.com

Scholchi Noma

تصویرگری یک جوجادوگری است

کبی باشرمین نادری، گرافیسیت و نویسنده

۱۶

رمان خوانی لازمه کار فیلمنامه نویسی است

کبی یا مهدی فخریم زاده، نویسنده و کارگردان

۱۷

انسان شناسی افسانه ها

علیرضا حسن زاده: افسانه زندگان اولین تجربه من در نگارش و نقد افسانه ها در قالب کتاب بود

۲

تزاروس نگاری در ایران

در هنر تزاروس باید برای ثبت و ضبط کلمات، منابع و پیشوانه های انتشاراتی در نظر گرفت

۱۸

زبان و فرهنگ

سوزمین زبیدی مایرمان: زادبوم ملت ها و خاستگاه فرهنگهاست

۱۴

انتشار علمی و فرهنگی

ناتلسر برگزیده هفدهمین نمایشگاه بین المللی کتاب

خاتم حنا به گردش می رود

پت. هفتمین / ماهنامه آدینه پور / ۶۰۰۰ ریال

بهترین دوستان

راسل هوبان / ماهنامه آدینه پور / ۶۰۰۰ ریال

به آب نزدیک نشو. دخترم

جان برنیکهام / ماهنامه آدینه پور / ۵۰۰۰ ریال

مرکز توزیع انحصاری: شرکت کتاب رنگارنگ گستر نقش: ۰۱۱۷۳۵-۰۲۳۶-۶-۵
 دروازه اصلی دانشگاه تهران: تلفن: ۰۲۱-۷۶۶-۶۴ / نمایشگاه دانش کتاب گستر: خیابان آفریقا، چهارراه جهان کودک، کوچه کمان شماره ۹، تلفن: ۸۷۳۵۹۱
 کلیه کتابفروشی های معتبر سراسر کشور - www.ketabgostaro.com - e-mail: info@ketabgostaro.com

به سوی توسعه کتابخانه‌های عمومی

یک طرح و ده پروژه پژوهشی

پیش از ۴ دهه از عمر کتابخانه‌های عمومی کشور و نهادهای سیاستگذار در این زمینه می‌گذرد. این کتابخانه‌ها طی این سال‌ها فراز و نشیب‌هایی را از سر گذرانده‌اند و هیچ‌گاه ساختار ثابتی نداشته‌اند که این امر بر عملکرد آنها بسیار تأثیرگذار بوده است. چندی پیش قانون تأسیس و نحوه اداره کتابخانه‌های عمومی کشور به تصویب نرسید و این اتفاق خوش همزمان شد با انجام طرح توسعه کتابخانه‌های عمومی کشور که برای اولین بار صورت می‌گیرد.

این طرح شامل پروژه‌های دهگانه پژوهشی است که در مرحله اول به وضعیت موجود و آسیب‌شناسی جنبه‌های مختلف کتابخانه‌های عمومی پرداخته است. به منظور ارائه گزارش تحلیلی پروژه‌های طرح، گروه‌هایی در دوره طرح جامع توسعه کتابخانه‌های عمومی یا حضور در کمیته ملی کتابخانه‌ها، ۲۰۰ نفر نماینده امور کتابخانه‌ها و مدیران کتابخانه‌ها، ۲۰۰ نفر نماینده در سالن گفت‌وگوهای تخصصی برگزار شد. در این گروه‌های مدیریت طرح، گزارش پروژه‌ها را ارائه کردند که ما در اینجا این گزارش‌ها را به صورت یادداشت آورده‌ایم.

تالیع حاصل از این پژوهش می‌تواند برنامه‌ریزی و سیاستگذاری درباره کتابخانه‌های عمومی را به سوی برنامه‌ریزی علمی و مبتنی بر پژوهش هدایت کند. با اجرای این طرح و تصویب قانون تأسیس اداره کتابخانه‌های عمومی می‌توان امیدوار بود که ساختار منسجم و مناسبی برای کتابخانه‌های عمومی تحقق یابد.

سید کاظم حاکمیان رضوی

گزارش روند طرح جامع

این طرح مبتنی بر نظریات کنش‌آوران و مسئولان کتابخانه‌های عمومی است که از طرف همین افراد طی نامه‌ای برای وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی نوشته شده است و ۱۰۶ نفر از مدیران و کتابداران آن را امضا کرده‌اند. سپس به دنبال این نامه در سال ۸۰، نامه‌ای دیگر توسط همین جمع به کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی نوشته شد که طی این دو نامه، مطالبات عنوان گردید که مردم کتابخانه‌های عمومی را نمی‌شناسند و کتابداران مسؤول این مشکل نیستند. بنابراین بعد از گذشت ۲۰ سال از عمر این کتابخانه‌ها اینخارج به یک بازنگری است.

به دنبال این نامه‌ها، مهندس ملک احمدی که مسؤولیت دبیرخانه هیأت امنای کتابداران را به عهده گرفته بود تصمیم گرفت تا انجام تحقیقی سیستماتیک در مورد دو گذشته، حال و آینده کتابخانه‌های عمومی انجام دهد. در راستای آن مطالعه وضعیت موجود در ایران و بازنگری‌ها، تعزیرات و راهکارهای دنیا در این خصوص مورد توجه قرار گرفت که نتیجه آن از نه طرح جامع در بهمن ۸۱ بود که پس از انجام اصلاحاتی در اسفند ۸۱، ارائه نظریات هیأت امنا تصویب شد. این طرح توسط یک گروه ۱۵ نفره از متخصصان کتابداری، اطلاع‌رسانی و مدیریت با انجام ۱۳ پروژه ارائه شد و در اردیبهشت ۸۲ طی جلسه‌ای نهایی با وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی ۱۰ پروژه از آن تصویب شد.

به دنبال تصویب پروژه با مؤسسه فرهنگی هنری عصر توسعه دانش (دانش پژوهش‌های عمومی) قرارداد شد. بسته شد و سپس شورای چهار نفره به همراه گروهی از مشاوران و کارشناسان دبیرخانه نیز به عنوان اعضای

کتابخانه‌های ایران

نظر علیرضا زبیدی میان استان‌ها وجود دارد. با این شرایط منابع و ابزارهای مورد نیاز در فرایند سازماندهی که در سال حاضر در کتابخانه‌ها موجود است، پاسخگوی نیازها نیست و فهرست رایانه‌ای در بسیاری از کتابخانه‌ها وجود ندارد یا اطلاعات همه منابع در آنها وارد نشده که امکان دسترسی را دشوار می‌کند. از طرفی حفظ مشی کنونی سازماندهی، هماهنگ، منسجم و مطلوب نیست و این کار بصورت کامل و استاندارد نمود نیاز به بودجه قابل توجه دارد.

طیبه شهیرزایی

مجموعه سازی در کتابخانه‌ها

توجه به مجموعه، رشد و توسعه آن، شناسایی فرایند تأمین اطلاعات در فعالیت‌های فراهم‌آوری و مجموعه‌سازی و ارزیابی مستمر مجموعه‌های کتابخانه‌های عمومی ضرورتی انکارناپذیر است که تنها با حفظ ارزیابی و سلامت کتابخانه عمومی، امکان روزآمدی منابع میسر می‌شود.

این پروژه با هدف شناخت وضع موجود مجموعه‌سازی و فراهم‌آوری از طریق بررسی رهنمودها و معیارها در ایران، دیدگاه آسیب‌شناسی

طرح جامع توسعه

کتابخانه‌های عمومی کشور شامل

پروژه‌های دهگانه پژوهشی است

وضع موجود و تعیین وضع مطلوب با تدوین آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های کلیه و ارائه الگوهای متناسب برای جامعه کتابخانه‌های عمومی ایران و در نظر داشت و بهبود فرایند توسعه مجموعه در جامعه طرح شده است.

برای گردآوری اطلاعات از روش پیمایشی و مطالعات کتابخانه‌ای و از ابزارهای پررشته‌ها و مواضع استفاده شده است که نتایج آن در ۸۲ کتابخانه عمومی

در کل کشور بصورت زیر است:
تقریباً تمام کتابخانه‌های عمومی کشور فاقد هدف و خط مشی منسجم بر اساس نیازهای منطقه و ویژگی‌های بومی بوده که از این رو شکل‌گیری کمیته انتخاب و آیین‌نامه آن در این کتابخانه‌ها معنا نمی‌یابد. رشد مجموعه کتابهای فارسی در سال اخیر در حدود هشت درصد و در بخش کتاب‌های غیرفارسی در حدود ۱۶ درصد بوده در حالی که از بین کتب موجود در کتابخانه‌های عمومی، حدود ۱۸ درصد کتب فارسی و تنها یک درصد کتب خارجی در طول یک سال مورد استفاده قرار گرفته است و بیشترین افزایش مجموعه کتاب‌های فارسی مربوط به استان تهران و کمترین آن مربوط به هرمزگان بوده است. بالابردن جایگزین اعضای دائم و وقت‌آن از استان سمنان و پایین‌ترین آن معتمد به استان لرستان است و بیشترین فعالیت در مورد ارزیابی مستمر عملکرد و استانیهای اصفهان، ایلام، بوئسهر، چهارمحال و بختیاری

زنجان، کرمانشاه، کرمانشاه، مازندران، مرکزی و همدان گزارش شده است. اما استان ایلام در این میان بالاترین میزان فعالیت‌های چاپی آموزشی را داشته که البته منابع لازم در این زمینه بسیار ناگفتی گزارش شده است.

محسن حاج زین العابدینی

ارتباطات و مجامع علمی و انتشارات

کتابخانه‌های عمومی پاسخگویی به نیازهای اطلاعاتی افراد جامعه در تمامی سطوح است. در این راستا ارتباط مستمر با کاربران و آگاهی از نیازهای اطلاعاتی آنها و فرایند اصلی در مسیر تمام فعالیت‌های کتابخانه‌های عمومی است.

انتشارات در حدود نیمی از کتابخانه‌های عمومی کشور نشان می‌دهد که سالیانه، برگزاری ارتباط توسعه به نیازهای عمومی، به‌ویژه گزارش چنانچه بود توجه نینوده است. در این راستا به عنوان مثال نهادهای کتابخانه اعلام کرده‌اند که دارای واحد روابط عمومی هستند و این واحد نیز بصورت مجزا دارای اهداف و وظایف مدنظر می‌باشد. اما در حدود هفتصد کتابخانه وجود واحد روابط عمومی را ضروری دانسته‌اند.

حدود ۱۵۰ کتابخانه با مجامع بین‌المللی چون ایلام، یونسکو و فید آشنایی دارند و ۱۱۲ کتابخانه با انجمن‌های ملی چون کتابخانه ملی، دبیرخانه هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی، انجمن کتابداران و خانه کتاب آشنایی دارند و تنها در ۹۸ کتابخانه نشست‌های علمی در زمینه موضوعاتی مختلف برگزار می‌شود. اما در میان جامعه مورد بررسی تنها ۱۵ کتابخانه اعلام کرده‌اند که دارای واحد انتشارات می‌باشند.

در میان فعالیت‌های متنوع و تأثیرگذار دیگری نیز که شناسایی شده است می‌توان به برپایی نمایشگاه کتاب، ارسال لیست منابع کتابخانه به مدارس، معرفی منابع جدید کتابخانه در قالب افلاکات، برگزاری کارگاه‌های آموزشی، هنر و علمی، ایجاد ارتباط با کتابخانه‌های دیگر، معرفی کتابخانه و منابع آن از طریق اینترنت و... اشاره کرد که از میان این جامعه تنها پنج کتابخانه دارای سایت اینترنتی می‌باشند.

میرداد نیکبخت

حفاظت و نگهداری مواد کتابخانه

حکمت حفاظت و نگهداری مواد کتابخانه به قدمت تاریخ پیدایش این مواد است. که تمامی مواد اطلاعاتی از اراج‌گلی تا رایپرورس، کاغذ، مواد کتابکی و... در معرض عوامل آسیب‌رسان انسان، رطوبت، دما، نور و... هستند.

در اینجا ضرورت اتخاذ سیاست‌هایی برای به حداقل رساندن خسارت‌ها احساس می‌شود. در این میان بررسی کتاب‌های چاپی در اولویت تمام آسیب‌پذیرها قرار دارند. به ترتیب باید به تسخ عظمی، نشریات ادواری، دیسک‌های کمپیوتری، اسناد و مدارک و... توجه کرد. نتایج به دست آمده از این پژوهش نشان می‌دهد که کثرت استفاده، برفقی استفاده، گشت‌گذاری و... به ترتیب از جمله عوامل آسیب‌رسان به مواد کتابخانه‌ها هستند. حدود ۶۶ درصد از کتابخانه‌ها فاقد سیستم اعلام خطر می‌باشد.

حسین مختاری معمار،

تجهیزات ولوازم کتابخانه

پروژه وضعیت موجود و آسیب شناسی پروژه تجهیزات کتابخانه را می توان به دو بخش تقسیم کرد:بخش اول این بررسی مربوط به داده های گردآوری شده است که از پرسشنامه های پنج سرفصل کلی بدست آمده است.

این سرفصلها عبارتند از: تجهیزات رایانه ای و جانبی موجود در کتابخانه ها،تجهیزات دیداری و شنیداری موجود،تجهیزات تکثیر، مرمت و متفرقه،تجهیزات جرمی و تجهیزات فلزی و عمومی موجود در کتابخانه ها.

بخش دوم این بررسی شامل تصاویری از کتابخانه ها است که به طور کلی نشان می دهد کتابخانه های کشور به لحاظ فراوانی و تنوع تجهیزات و وسایل فقهی هستند و با وضعیت مطلوب فاصله زیادی دارند. از طرفی وضعیت فیزیکی وسایل و تجهیزات موجود هم در طیفی از مناسبه تا نامناسبه گسترده است و وضعیت مناسب برقرار نیست. موقعیت چندان مناسبی برخوردار نیست. بررسی بیش از ۱۵۰۰ مکان از کتابخانه ها در بخش های مختلف نشان می دهد که آنها به لحاظ سردرها و نمایهای طعمی،سائ های ورودی،مخازن، سائ های مطالعه و روزشایی و.. با معیارها و استانداردهای چیدمان و پذیرش سائی فاصله دارند.

سئیرینخت معمارخارسانی و مهندسان افضل پور،

خدمات عمومی کتابخانه ها

این پژوهش به منظور بررسی وضعیت موجود خدمات عمومی کتابخانه های عمومی کشور و نحوه ارائه آنها صورت گرفته است که پس از استخراج، تجزیه و تحلیل داده های بردارچ در پرسشنامه ها، نتایج زیر حاصل شد:

کتابخانه های عمومی مورد پژوهش حدود ۷۰۰ هزار عضو فعال دارند که ۱۵ درصد آنها در تهران هستند. در این میان ۵۸درصدافغان و ۳۳درصد آنها مرد هستند.تحکک آماری این اعضاء به گروه های سنی مختلف بصورت ۱۷ درصد کودک، ۳۱درصد نوجوان، ۲۹درصد بزرگسال و ۴۳درصد سالیانه است. پنج درصد از کتابخانه های مورد پژوهش دارای عضو انبیا سیه درصد آنها دارای عضو دانش آرا۹درصد آنها دارای عضو معلول جسمی و سه درصد دارای عضو معلول ذهنی هستند.

مجموعین در بین ۴۵ درصد از این کتابخانه ها گروهی از مهاجران و پناهندگان، در ۲۱ درصد آنها معدودی از گردشگران خارجی و در ۹ درصد از آنها تعدادی از اتباع خارجی مراجعه داشته اند.

در خصوص پاسخگویی مستقیم و غیر مستقیم مرجع می توان گفت: حدود ۸۰درصد از خدمات مرجع ارائه شده بصورت پاسخگویی مستقیم جهت مراجعان حضوری صورت گرفته که مشتمل بر جستجو در فهرست الکترونیکی، به ده گانه ها، بانکهای اطلاعاتی و... بوده که بیشترین جستجو از طریق برگه فان ها و کسترین آنها از طریق استفاده از لوح های شترده بوده است.

حدود سه درصد از کتابخانه ها امکان برخورداری از تسهیلات شبکه ای را برای ارائه خدمات اطلاع رسانی دارند، اما اعضای استفاده از برگه فان و مخازن، نشانه ها و علاقه های مربوط به قسمت های مختلف کتابخانه تقریباً همه جستجو از کتابخانه های مورد بررسی، همه در قسمت شده است.

حدود ۸۰ درصد از کتابخانه ها کار امات را بصورت برگه ای انجام می دهند و استفاده از رایانه برای سازماندهی کار در پایین ترین نرخ آماری است. بیشترین میزان خدمات کتابخانه های عمومی نیز مربوط به همین امات کتاب است. البته خوشبختانه کار «آمارگیری، تقریباً در تمام کتابخانه های عمومی صورت می گیرد و این کتابخانه ها برای معرفی خود به جامعه از شیوه های مختلفی چون ارتباط با سایر کتابخانه های مستقر در منطقه و جمله، تهیه منابع راهمادی انتشارات، خدمات پسئی و برنامه های بازدید و... استفاده می کنند.

برنامه های ارتباط کتابخانه ها با مدارس بوده اما برنامه های آموزشی بصورت دوره ای و کارگاهی از جمله خدماتی است که کتابخانه های عمومی با توجه به امکانات خود و بر اساس نیازهای موجود ارائه

داده اند. از مجموعه نشان این اطلاعات آماری می توان به این نتیجه رسید که «آمارگیری، امات» و خدمات مرجع به شکل پاسخگویی مستقیم عمده تلاش و فعالیت کتابخانه های عمومی محسوب می شوند. در حالی که در ماده ۳ آیین نامه اجرایی قانون تأسیس و نحوه اداره کتابخانه های عمومی نسبت به قانوندنمندی و یکپارچگی خدمات کتابخانه های عمومی تصریح و تأکید دارد.

مجتبی رجب بیگی نیروی انسانی و نیازهای آموزشی کتابخانه ها

کسب مهارت های پایه در حوزه کتابداری و روزآمد نگهداشتن کتابداران از طریق آموزش شیوه های نوین اطلاع رسانی زمینه های لازم عملکرد مثبت و پویای کتابداران را فراهم می کند. با توجه به رشد کتابخانه های عمومی کشور در چهارچوب برنامه های پنج ساله توسعه برنامه یوزی مسیح در زمینه تقویت کارایی کتابداران به عنوان رکن اصلی فعالیت کتابخانه، تمرکز و جدیت بیشتری را در حوزه آموزش نیاز دارد. در این راستا پژوهش وضعیت موجود نیروی انسانی و نیازهای آموزشی در کتابخانه های عمومی با روش پیمایشی و با استفاده از پرسشنامه انجام شد. در این پژوهش سعی شده است تا شناخت کاملی از ویژگی های کارکن کتابخانه ها از لحاظ جنسیت، مدرک تحصیلی، پست سازمانی، سابقه کار، وضعیت استخدام، دوره های آموزشی، چگونگی استفاده از رایانه و تجهیزات در کتابخانه ها و نیازهای آموزشی در حوزه رایانه و کتابداری به دست آید.

مجموعین این پژوهش بر آن است تا با استفاده از تجربیات دیگر کشورها در زمینه نیازهای آموزشی، استانداردهای آموزشی ایلا و نظرات کارشناسان، دوره های آموزشی مرتبط را شناسایی و سرفصل های آموزشی مناسب را با توجه به نیازهای به دست آمده، طراحی کند.

بر اساس نتایج این پژوهش، حدود صد پاسخگوییان تحصیلات دانشگاهی دارند و ۵۵درصد فقط تحصیلات دانشگاهی هستند و ۲۲درصد آنان در رشته کتابداری تخصص ندارند. مجموعین نتایج این پژوهش نشان

با اجرای

طرح جامع توسعه

کتابخانه های عمومی

کشورمی توان امیدوار

بود که ساختار

منسجم و متناسبی

برای کتابخانه های

عمومی تحقق یابد

می دهد. فقط ۱۶ درصد پاسخگوییان بیان کرده اند که استفاده عملی از نشان از رایانه و تجهیزات جانبی در کتابخانه می شود. ۸۱درصد پاسخگوییان هیچ توانایی در استفاده از رایانه ندارند و ۱۶درصد تا حدودی فقط ۳ درصد به طور کامل با رایانه آشنایی دارند. در واقع نتایج این پژوهش می تواند ما را به سرفصل های آموزشی برسد تا بر اساس آن تقویم مطم آموزشی به طور سلاسه تهیه و برنامه ریزی اجرایی انجام شود.

دکتر ابوالحسن قنبری

ومهندس حبیب الله رحمانی ساختار و تشکیلات

اولین کتابخانه عمومی کشور در سال ۱۳۰۰ ش. ایجاد شد و با یک و نهمه ای حدود ۲۰ساله، در سال ۱۳۴۳ سازمان کتابخانه های عمومی شهرداری شکل گرفت و یک سال بعد از آن قانون تأسیس و اداره کتابخانه های عمومی تصویب شد. هیات امنا کتابخانه های عمومی در سال ۱۳۵۳ به طور رسمی فعالیت خود را آغاز کرد اما استمرار نداشت و در سال ۱۳۶۱ دوباره شاهد احیای تجربه قبلی بودیم که اداره کل کتابخانه های عمومی ایجاد شد. این خلا تا سال ۱۳۶۸ که دوباره دبیرخانه هیات امنا کتابخانه های عمومی فعال شد، تا تمام یافت. در واقع حدود چهار دهه است که ما سابقه برخورداری از یک نهاد سیاستگذار را برای اداره امور کتابخانه ها داریم اما این روند، فراز و نشیب هایی را در سال های مختلف داشته است.

-مشتری گرا نبودن استاندار کتابخانه ها و ضعف مکانیزم های سنجش نیازها، انتظارات مراجعان و ارزیابی میزان رضایتمندی آنها.

ناهد طباطبایی؛

وضعیت پژوهش در کتابخانه ها

پژوهش در کتابخانه ها در سطح خرد، به آشنایی کتابداران و مدیران کتابخانه ها با روش های اندازه گیری کیفی و علمی، توانایی علمی و وجود انگیزه کافی در کتابداران و مدیران کتابخانه ها برای تشخیص درست مشکلات واقعی و تبدیل این مسائل به سوالات پژوهشی، آشنایی کتابداران با شیوه های گردآوری و تحلیل داده های آماری و توانایی گزارش و انتشار نتایج پژوهش های انجام شده در کتابداران و مدیران کتابخانه ها نیاز دارد.

مجموعین سیاستگذاری و تصمیم گیری بر مبنای پژوهش های کاربردی در نظام مدیریتی کلان کشور به انجام پژوهش های کاربردی برای حل مشکلات واقعی کتابخانه ها و تخصصی اشتراکات لازم برای ایجاد آنها، اتخاذ راهکارهایی برای تبدیل مسائل پژوهشی مدون شده به پژوهش های کاربردی علمی در کتابخانه ها توسط کتابداران و تعریف مجراهای مناسب برای انتشار یافته های پژوهش ها در حوزه کتابخانه های عمومی از مزویمات پژوهش در کتابخانه ها در سطح کلان است.

نتایج این پژوهش نشان می دهد که کار جمع آوری آمار در ۵۵ا کتابخانه انجام می شود و ۲۵ کتابخانه اصلاً به جمع آوری آمار نمی پردازند و ۵۳۷ کتابدار از دیگر کتابخانه ها اصلاً به این سوال پاسخ نداده اند. مجموعین نفر از پاسخگوییان گفته اند از جمع آوری آمار انگیزه فردی دارند و ۷۳۸ نفر اجبار شده اند. این نشان می دهد که بیشتر از پژوهش ها به اساس علاقه و انگیزه فردی این کار را انجام می دهند.

تربیتوز اتراح جامع

در پایان این پژوهشی تربیتوز اتراح را برقرار شد و کتابداران و مدیران کتابخانه ها نظرات و انتقادات خود را درباره طرح جامع توسعه کتابخانه های عمومی کشور و وضعیت شغلی کتابداران بیان کردند. عدم آگاهی کتابداران از انجام این طرح و عدم به کارگیری آنها و استفاده از نظراتشان در طرح، آسیب های موجود مهمترین مسائلی بود که در این تربیتوز مطرح شد. سپس محمد حسین ملک احسان مدیر کل هیات امنا کتابخانه های عمومی کشور در پاسخ به این نظرات گفت: همه کمیوهارا می بپذیریم اما امکانات و توانایی ها محدود است و نباید انتظار داشته که مشکلات در زمان کوتاه مرتفع شود. البته ما در این همکاران در طرح اصلی بودیم که تعال کردن آن ها کتابداران، صاحب نظران و استان درخواست می کنیم که باز ارائه نظرات خود در شکل های مختلف همکاری با این طرح را ادامه دهند. امیدواریم طرح جامع توسعه کتابخانه های عمومی در شهیرور، به مرحله نهایی برسد و در آن مقطع با توجه به قانون جدید و نتایج طرح، ساختاری جدید طراحی شود.

حاضر با چالش ها و نارسایی هایی به شرح زیر روبه روستند:

- نامشخص بودن سیاست ها، راهبردها و برنامه های جامع برای تصمیم گیری درباره فعالیت کتابخانه های عمومی

- وجود تمرکز و عدم توزیع مناسب اختیارات

- بین لایه های مختلف

- پرداختن به فعالیت های تخصصی و عدم

واکداری فعالیت ها به بخش خصوصی

- ضعف ارتباطات و هماهنگی بین واحدی در

سطح دبیرخانه و حاکمیت دیدگاههای بخشی نگر

- عدم وجود مکانیزم های پیگیری مناسب و عدم

ضمانت اجرایی کافی برای تصمیمات

- عدم به کارگیری مکانیزم های مناسب برای ایجاد

رقابت بین اجمن ها در سطح مختلف

- ضعف مکانیزم های موجود در جلب مشارکت

بخش غیر دولتی در تأسیس و نحوه اداره کتابخانه ها

- فراگیر نبودن نهادهای صنفی و حرفه ای در

حوزه کتابداری و اطلاع رسانی

- فراگیر نبودن کتابخانه های عمومی در سطح

مرکز استانها

- ضعف تخصصی اجمن ها، فعال نبودن برخی

از آنها و عدم حضور نماینده کتابداران در ترکیب اعضا

- نهادهای نشدن دبیرخانه اجمن ها در ادارات کل

فرهنگ و ارشاد اسلامی استان ها

کشت و کنار

فرزاد خلتی تورابادی

روستانه فقط با هم می چویان دردم‌دام غرب و نه از آواز خروسان درسیبده دم معنای یابد که البته چنین زبانی دادله دامهمه روستا این نیست، بلکه روستا آغزی برای شهر شدن است و اگر نبوده روستا، نه شهری بود و نه کشوری…

وقتی انقلاب اسلامی در ایران موجب تحولات چشمگیری در زمینه های مختلف شد، از این رهگذار عنصر فرهنگ نیز دستخوش تحولات گردید و کتابخانه به عنوان کاتالی جهت زیرساخت های فرهنگی جامعه مورد توجه واقع شد.پیدایش احزاب و گروه‌های سیاسی و مذهبی و رواج کتاب های نو و متفاوت موجب شد تا حتی در دورترین روستاها که از نعمت آب و برق محروم بودند در گوشه‌ای از مساجد یا در یک اتاق ساده کاه گلی دهها کتاب گردآوری شود و زمینه شکل گیری کتابخانه روستا فراهم آید. بر تین دیوارهای مساجد و مدارس شعارهای انقلابی چویان کمربندی سبز با زیر عنوان تهنیت یا کتابخانه جلوی خاص داشت که هنوز تا هنوز آثار برجای مانده از این شعارها و عنوان‌ها در روستا خاطرها را گستاخت.

چو بر ترواق انقلاب با اهداف و آرمان های خیره‌کننده خود چویان و بخصوص قشر دانشجو را به سمت و سوی تشکیل کانون های فرهنگی و کتابخانه‌ها کشانید و مبارزه‌ای عملی در ریشه‌کنی و جهل و بی‌سوادی آغاز شد.
معلمان روستایی بر سر در اتاق یکی از کلاس های مدرسه عنوان کتابخانه را نوشتند و با ارائه کتاب‌های امانی سقره فرهنگ مطالعه و کتابخوانی را در اوایل انقلاب گسترانیدند. اما دیدری نباید که این حرکت خودجوش و فراگیر آهنگ کنده‌ای آغاز کرد و در بسیاری از جاها بازار کتابخانه‌های روستایی به سودی گرایید. نکته‌ای که در این موضوع بسیار برجسته و محروم اصلی گزارش ناغی می‌خواند این است که با شکل گیری انقلاب اسلامی در بسیاری از روستاهای دورافتاده و محروم از نعمت بهداشت، راه روشنیای و آب سالم بهداشتی، کتابخانه‌های روستایی به وسیله افراد تحصیل کرده به صورت خودجوشی، فراگیر و مستقل شکل می‌گیرد و چنان هیجانی دارد که همه‌ی جوانان و نوجوانان دختر و پسر را به سوی خود می کشاند اما چند سالی نمی‌گذرد که این کتابخانه‌ها از رونق می افتند. آیا بی توجهی متولیان فرهنگی وقت، معلول چنین رکود و عقب نشینی فرهنگی است؟!
آیا فروکنی کردن شو انقلاب و اوج حماسه دفاع مقدس نهن روستاییان و قاطبه جوانان پیشرو را از جبهه فرهنگی به جبهه خون و دود و آتش سوت داد و آیا فقدان برنامه جامع به منظور ایجاد چتر حمایتی حرکت های فرهنگی غیر دولتی یا مهمتر از همه وجود بروگراسی اداری و به تعبیری بهتر کاغذ بازی و این دست و آن دست کردن انتشار داوطلب خیرش‌های فرهنگی در روستا و دلسرد نمودن آنها می‌تواند موجب بزرگی نهال کتابخانه روستایی و عاملی مؤثر در می‌رونی آن قلنداره‌ها؟؟؟
عبارت رنگ پریده نیمه‌مان برسته دیوارهای منازل و مساجد روستایی که سکایت از وجود کتابخانه‌های روستایی بود فریاد غمته خویش را به انتظار روزی گذاشته است که دیدگان متولیان امور فرهنگی کشور را در کوچه پس کوچه خاکنی روستا به خود معطوف نماید.

۶۰ هزار روستا

با ۲ هزار کتابخانه

در ایران ۶۰ هزار روستا با جمعیتی بالغ بر ۳۰

میلیون نفر که نیمی از بیکره جامعه را تشکیل می‌دهند وجود دارد. در کشورمان سابقه کتابخانه‌های روستایی به نیم قرن پیش بازمی‌گردد. دکتر سید کاظم حافظیان مدیر کل مطالعات و مدارک علمی کشاورزی وزارت جهاد کشاورزی می‌گوید: اولین کتابخانه روستایی در ایران به سال ۱۳۳۳ انتاج گردید. در سال ۱۳۴۰ به همت سازمان ترویج کشاورزی باشگاههایی به نام ایجاد دال تشکیل شد که یکی از مأموریت‌های آنها ایجاد کتابخانه‌ها در روستا بود. در سال ۱۳۴۷ نیز وزارت تعاون تعدادی خانه فرهنگ روستایی در برخی مناطق دایر ساخت، یکی از برنامه‌های این خانه‌ها برپایی کتابخانه‌ها در روستاها بود که همچنان که امروزه برخی کتابخانه‌های این خانه‌های فرهنگ که از گذشته برجامانده‌اند به شکل جدید مشغول کار هستند.»

ابوالقاسم بزرگی که ماههای بازنشستگی خود را در اداره کل پشتیبانی و ترویج شبکه می‌گذراند و سال‌ها در زیر و بم کارهای کتابخانه‌های روستایی بوده است اعتقاد دارد که یکی از اهداف جهاد سازندگی از بدو شکل گیری پرداختن به امور فرهنگی در روستا بوده است که این نهاد که بعدها نام وزارتخانه فرهنگ و امور فرهنگی را به خود گرفت در کنار کمیته‌های بهداشت، کشاورزی، عمران و… کمیته فرهنگی را

باه ریزی نمود چراکه اعتقاد داشت که کلیه فعالیت های جهاد سازندگی مرتبط با امور فرهنگی است و اگر به مسائل فرهنگی روستا توجه شود بسیاری از مشکلات مرتفع خواهد شد.

بزرگی در ادامه می‌گوید: «کتابخانه‌های روستایی از مساجد شروع شد و در گوشه‌ای از مساجد یا اتاقی به عنوان کتابخانه مشخص و کتاب‌های اهدافی جمع آوری و با خریداری کتاب و استفاده از نیروهای جوان و بخصوص دانش‌آموزان برای اداره کتابخانه حرکتی فرهنگی شکل می‌یافت و در کنار کتابخانه نیز مسابقات کتابخوانی از سوی جهاد سازندگی برگزار می‌شد.»

بزرگی به بعضی از کتابخانه‌های روستایی که به وسیله جهاد سازندگی وقت راه اندازی شده اشاره می‌کند ، از جمله سالورجان یزد، قاهان شهرضا، حسین‌نان منقعه کویری سمنان و با نامی معنادار می‌گوید: «کتابخانه‌ها در مکان‌های استنجاری، حمام‌های قدیمی یا تبدیل قبرستان‌های متروکه به پارک و کتابخانه رونق می‌یافت و در مجموع یک موفقیت نسبی به‌دست آمد به طوری که بیش از ۴۰۰ کتابخانه روستایی مستقل توسط جهاد ساخته شد و آمار کتابخانه‌های تحت مدیریت جهاد سازندگی وقت بالغ بر ۲۰۰۰ کتابخانه بود.»

کتابخانه‌های روستایی در ایران

دوران جنگ و اوج فعالیت کتابخانه‌های روستایی

وی با یادآوری به مقطع از وضعیت کتابخانه‌های روستایی بعد از انقلاب سال‌های بین ۱۳۵۸ تا ۱۳۶۵ یعنی در بحران جنگ را از چشمگیرترین سال‌های فعالیت های کتابخانه‌های روستایی ذکر می‌کند.بعد از سال ۱۳۶۵ را تغییر سیستم نظارتی می‌داند که با موافقتنامه بین وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی جهاد سازندگی مقرر شد که وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی کمک‌های قابل توجهی را برای رونق و بهبود کتابخانه‌های روستایی انجام دهد که در این سال‌ها نیز اعتبارات و محصولات فرهنگی زیادی از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به کتابخانه‌های روستایی داده شد و در بعضی از استان‌ها تعامل فکری و کاری بین ادارات کل جهاد و فرهنگ و ارشاد در سطح بسیار مطلوبی بود. بزرگی نیز سال‌های ۱۳۶۵ تا ۱۳۷۸ را سال‌های سر و سامان دادن به امور کتابخانه‌های روستایی به وسیله وزارتین جهاد سازندگی و فرهنگ و ارشاداسلامی می‌داند و با اشاره به دو آلی سه سینماز موفق در خصوص وضعیت کتابخانه‌ها و ارائه مقالات و راهکارهای می‌گوید: «قرار شد که سالیانه علاوه بر کتاب‌های تعیین شده مبلغ مشخص نسبت به مکان‌هایی که تعیین می‌کند

کتابخانه‌های ایران

آیا شاهد محو و نابودی این حداقل مکان‌ها و آثار و کتاب در روستاها نخواهیم بود. تلاشی که با همت دهها دانشجو مسائل فرهنگی روستا آغاز شده است نیازمند دستان تدبیر متولیان است که با تداوم بخشیدن و توسعه شعاع این حرکت فرهنگی بر دامنه کتابخانه‌ها بیفزایند. شکری همچنین می‌گوید: «وزارت فرهنگ و ارشاداسلامی برای نجات و ادامه حیات این مراکز با تعیین متولی و نیز تخصیص ردیف اعتباری خاصی جهت نگهداری و توسعه آنها کاسی پیش نهاد و مانع تعطیلی کامل آنها نشود… از مسؤولان فرهنگی کشور که متولیان امر فرهنگ هستند تقاضا داریم که در این خصوص اقدام کنند و وزارتخانه نیز اعلام آمادگی می‌کند که امکانات، اختیارات و تجربیاتش را در اختیارشان قرار دهد.» مسؤولان جهاد کشاورزی فعلی و متولیان امور کتابخانه‌های روستایی قبلی با تکرانی از وضعیت کتابخانه‌های روستایی همین ۲۱۳۶ باب کتابخانه روستایی که به همت جهادگران راه اندازی شده است را در معرض انحلال می‌بینند.ابوالقاسم بزرگی می‌گوید: «کون کتابخانه‌های روستایی به خانه ترویج تبدیل شده‌اند و کتاب‌های تخصصی مرتبط با مسائل کشاورزی جای کتاب را گرفته است. دختر جوانی که به عنوان کتابدار نمونه کتابخانه روستایی معرفی شده است در گفت‌وگو با نشریه‌ای چنین می‌گوید: «اجاد انجمن‌های حمایتی، بوجه مالی مشخص و به کارگیری کشر جوان و تحصیل کرده و اهل فن و حمایت همه‌جانبه رسانه‌های گروهی مانع بر چیدان بستر فرهنگی در روستاها می‌شود و با پرداختن به امور فرهنگی، روستا طعم تلخ کمبود دیدوز را نخواهد چشید.»

سطح پایین معیشت مردم روستا، تورم و گرانی نیز بی‌ارتباط با مسائل فرهنگی و پرداختن به آن نیست. فقر حاکم بر روستاها، سبیل مهاجرت روستاییان به شهرها طی دو دهه اخیر و اختیار نمودن زندگی حاشیه‌نشین نیز از لطمه‌های بزرگ به بافت فرهنگی روستا بوده است. ضعف در توزیع عادلانه ثروت و امکانات فرهنگی خود اثرات مخربی را به جا گذاشته است. از آنجا که محیط روستا محیطی همگونی، برخوردار از بالاترین سرمایه‌ها و پول‌دهای قومی و عاطفی است، برنامهریزی جامع و اتخاذ یک استراتژی مناسب می‌توانست یا به تعبیری دیگر می‌تواند جلوی بسیاری از معضلات نامی از مهاجرت روستاییان را سد کند و روستاییان را در روستا تمکین بخشد و با حداقل ممکن از نفوات‌های اساسی برخوردار از امکانات، کتابدیی تنگ روستایی که سال‌ها در محیط کتابخانه بیان گذاشته شده است و اهالی آن با استفاده از آثار موجود بر حوزه دانایی خویش می‌افزایند. کستر در مسیر تصمیم‌گیری‌های اجتماعی و خانوادگی دچار آسیب‌کننده و راه به اشتباه می‌روند.

وزارت فرهنگ و ۲۳۷ باب

کتابخانه روستایی

درین سال‌های ۱۳۶۵ تا ۱۳۷۸ به گفته بزرگی کارشناس پشتیبانی و تجهیز شبکه ترویج همگاری مشترک وزارتین فرهنگ و ارشاد اسلامی و جهاد

اگر متولی امور

کتابخانه‌های

روستایی همچنان

تاملوم بماند

آیا شاهد محو و

نابودی این

حداقل مکان‌ها

و آثار و کتاب

در روستاها

نخواهیم بود

از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اختصاص یابد که متأسفانه قریب به چهار سال است که این کمک‌ها و اعتبارات متوقف شده است.»

ابوالقاسم بزرگی این امر را بیشتر ناشی از طرحی می‌داند که بر اساسی مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص وظایف و اختیارات وزارتخانه جدید جهاد کشاورزی، این وزارتخانه از هرگونه فعالیت فرهنگی در روستا معاف شده و وظیفه اصلی آن تأمین مواد غذایی جامعه تعیین شده است.

شکری که به‌عنوان معاون اداره کل تجهیز نیروی انسانی و پشتیبانی شبکه ترویج، ایفا نقش نموده‌است معتقد است: «وزارت جهاد کشاورزی به دلیل مأموریت‌های خاصی که دارد از جمله تأمین مواد غذایی برای مردم و تغیراتی که در برخی بخش‌های ساختاری آن پس از ادغام پدید آمده است علم‌رغم آنکه هیچگونه مسؤولیتی در قبال کتابخانه‌های روستایی نداشته و ندارد. حالا دیگر قادر نیست آنها را اداره کند.»

متولی کتابخانه‌های

روستایی کیست؟

کنکه اساسی که در اینبخارخ می‌نمایان این است که وضعیت سرگردانی کتابخانه‌های عمومی روستا با این حداقل‌ها به کجا ختم خواهد شد! اگر متولی امور کتابخانه‌های روستایی همچنان تاملوم بماند

سازندگی سابق به نحو مطلوبی وجود داشت و حتی در سال های ۱۳۸۰ و ۱۳۸۱ نمایندگانهای کتاب روستایی تحت عنوان ۲۰۰۰ نمایشگاه یا ۵۰۰ روستا ۵۰۰ نمایشگاه برگزار شده است. برای بررسی مشکلات تر موضوع از دبیرخانه حیات امنای کتابخانه‌های عمومی کشور وضعیت کتابخانه‌های روستایی را جویا شدیم. این دبیر خانه که جزو تشکیلات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است نیز برای ساماندهی کتابخانه‌های عمومی روستایی و توسعه و تجهیز آن مواردی را بیان می کند.

براساس برنامه‌ریزی این دبیرخانه ولولیت‌های جامعه کتابخانه‌های روستایی درجه ۴ محسوب می‌شوند.الف.فصل عرفشاهی کارشناسی دبیرخانه حیات امنای کتابخانه‌های عمومی کشور می گوید: «کتابخانه‌های روستایی و پرداختن به آن به دلیل پرکندگی جمعیت روستا همچتین کمی جمعیت در روستا موجب گردیده است تا به‌خوبی امکان خدمات رسانی فراهم شده‌ این کارشناس کتابخانه‌های عمومی روستایی تحت پوشش وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را ۳۳۷ باب کتابخانه ذکر می کند که بعضی از این کتابخانه‌ها به‌صورت نگاه‌نامه‌ای اداره می‌شود که معمولاً مدیریت آن به افراد حقیقی و حقوقی سپرده شده است. وی به کتابخانه‌های عمومی روستایی تحت پوشش وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اشاره می کنداز جمله کتابخانه شهادهی روستایی سرور او تالیع استان قم کتابخانه خورزان او تالیع دامان استان سمنان، کتابخانه شهادهی روستایی حیدری او تالیع بن استان چهارمحال بختیاری کتابخانه شهادهی روستایی سلطان آبادسیزوار کتابخانه روستایی نایه از بخش خلیجان استان قم.

عرفشاهی همچنین از طرح جامع توسعه کتابخانه‌های عمومی کشورخبر می‌دهد که این طرح در قالب ده پروژه شامل مواردی همچون آماده سازی، فهرست نویسی، مجموعه سازی و… است به گفته وی این طرح اکنون مراحل مطالعاتی خود را به اتمام رسانده است و در شرف اجراست. عرب‌شاهی در ادامه صحبت‌های خود به توسعه و تجهیز کتابخانه‌های روستایی اشاره می کند که وزارتخانه‌های امنای کتابت، کام‌های موزی را برداشته است. وی معضلی ساختمان‌های کتابخانه‌های روستایی را یادآور می‌شود که این ساختمان‌ها قدیمی و فرسوده بوده و برای بسیاری از آنها امکان مرمت وجود ندارد و به یوده‌جای کلان و طرحی جامع و ملی نیازمند است.

فقدان مدیریت واحد و مشخص در امور کتابخانه‌های عمومی روستایی همچنین ضعف در استراتژی جایگزین برای تعیین متولی و تدامم کار کتابخانه‌های روستایی به جا مانده از فعالیت جهاد سازندگی سابق نیز مهمترین و محوری‌ترین معضل در راه توسعه و ساماندهی کتابخانه‌های روستایی کشور است. فراخوانی نیروهای مردمی و جوان داوطلب و انفجاری برای ایجاد کتابخانه‌ها در مناطق بخش‌ها و روستاها، بهره‌مندی از رسانه‌های گروهی بخصوص رادیو و تلویزیون یا تهیه برنامه‌های مدون در نهادهای سازی مشارکت‌های مردمی در حوزه فرهنگ و کتابخانه می تواند از این کتابخانه‌های عمومی روستایی جلوگیری کند و این پیکر نیمه جان را که هر لحظه بی رمق‌تر می‌شود حیاتی دوباره بخشد.

هر روستایی یک کتاب

در یک حساب ساده و یا نوجبه به جامعه روستایی ایران که بیش از شصت هزار روستا را در خود جای داده است اگر به هر چهار روستا یک کتابخانه روستایی اختصاص دهیم و برای تجهیز توسعه آن وارد عمل شویم ۱۵۰۰۰ کتابخانه عمومی روستایی باید در کشور راه‌اندازی شود و تعداد کتابخانه‌های روستایی هفت برابر شود. اگر نسبت به ۲۱۶۶ باب کتابخانه راه‌اندازی شده از سوی جهاد و ۳۲۷ باب کتابخانه زیر نظر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز چاره‌اندیشی در جهت نگاهداشت و توسعه آن داشته باشیم، چنانچه ۱۵۰۰۰ باب کتابخانه عمومی در روستاها شکل گیرد و به هر کتابخانه ۲۰۰۰ جلد کتاب اختصاص یابد چیزی معادل ۳۰ میلیون جلد کتاب را

باید وارد بشک کتابخانه‌های روستایی کشور نماییم. یعنی به ازای هر روستایی یک کتاب. آن وقت با توجه به آمار کتاب‌های کتابخانه‌های روستایی کشور که ۵۵ میلیون جلد ذکر شده است باید این تعداد کتاب‌ها را تا حدود ۶ برابر افزایش دهیم.

فرهنگ شفاهی و غلبه

ارتباطات سنتی

نگاه آسیب شناسانه به علل توسعه نیافتگی کتابخانه‌های روستایی در ایران نیز مورد توجه است و به بررسی دقیق و علمی محتاج است. طهمورت قاسمی مدرس دانشگاه و کارشناس علوم ارتباطات با نگاهی آسیب‌شناختی به علل توسعه نیافتگی کتابخانه‌های روستایی بازشناسی کارشناسانه چنین موضوعی را معطوف به سطح ملی می داند و معتقد است که: «تا اخیر چنددهه‌ساله ایران به عصر کمتربک و توقف کوتاه مدت این کشور در فرهنگ مکتوب و تدوین سیستم‌گذاری‌های کلان در حوزه فرهنگ که بر مبنای نظری و نظریه‌تزیق پیام نظیر میزبانی قلی از انتشار استوار گردیده است خود مسائل کلانی است که بر کارکرد کتابخانه‌های عمومی و خاصه کتابخانه‌های روستایی تأثیر گذاشته است.

این مدرس دانشگاه علل توسعه نیافتگی کتابخانه‌های روستایی رایشه در فرهنگ شفاهی و روابط سنتی می‌داند می‌نویسد: «حاکمیت فرهنگ شفاهی و غلبه ارتباطات سنتی تا آنجا که مرده‌صندنامه‌جای ارتباطات مکتوب به سمت نوعی ارتباط که بریان لفظی و افراق سمعی نباشد، است نظر دارند. این‌طایبی چون وعظ و تریزه‌خوانی، شروه و شاهنامه‌خوانی و… که فرهنگ نظام

فقدان مدیریت واحدو مشخص

در امور کتابخانه‌های عمومی روستایی و همچنین ضعف در استراتژی جایگزین برای تدامم کار مهمترین و محوری‌ترین معضل در راه توسعه و ساماندهی کتابخانه‌های روستایی کشور است

روستایی را شکل داده است»

قاسمی با نگاه به کتاب به عنوان یک رسانه و اقال کلتر روستایی به مطالعه کتاب را از دیگر عوامل توسعه نیافتگی کتابخانه‌های روستایی می داند و معتقد است: «روسته کتاب که روستاهای گرم است و ارتباط با آن مستلزم تمرکز و مشارکت بیشتری است با مخاطب متعلق روستایی» متعلق نه لزومیت مکان و جغرافیا بلکه از حیث ذهنی و اندیشه‌ای-تناسب کمتری دارد.

وی همچنین نظام آموزشی در روستا را با نگاهی به سابقه این نظام و ساختارهای ایلی و عشیره‌ای روستا مدنظر قرازمی‌دهد که در این زمینه برای توسعه فرهنگ کتابخوانی و کتابخانه اقدام مناسب و درخور توجهی صورت‌تگرفته است. طهمورت قاسمی درآمال‌های روستاییان ضعف مدیریت در حوزه فرهنگ و عدم برنامه‌ریزی اصولی را یادآور می‌شود و در پایان نظریات خویش وامکارهایی را جهت توسعه کتابخانه‌های روستایی ارائه می‌دهد.وی تأسیس NGO، برگزاری نمایشگاههای استنی و منطقه‌ای کتاب، پرداخت پاره‌انه

نمونه جدول دستیابی به شرایط نسبتاً مطلوب کتابخانه‌های عمومی روستایی کشور

تعداد کتابخانه	به ازای هر روستایی	یک کتابخانه هر روستایی	تعداد کتب هر کتابخانه	تعداد کتب کتابخانه‌های روستایی
۱۵۰۰۰ باب	۴ روستا	۱ کتاب	۲۰۰۰ جلد	۳۰۰۰۰۰۰۰ جلد

غروب افراش کتب نسبت به وضع کنونی:۶
غروب افراش کتابخانه‌ها نسبت به وضع کنونی:۷
این طرح صرفاً پیشنهادی بوده و تحت عنوان «هر روستایی یک کتاب» ارائه می‌شود.

و بن کتاب به دانش آموزان روستایی را به‌عنوان محورهای توسعه یافتگی ذکر می‌کند و فرهنگ‌سازی از طریق آموزش و پرورش، رادیو و تلویزیون رایه‌عنوان راهبردهای منتج به تقویت فرهنگ کتابخوانی و در نتیجه توسعه کتابخانه‌های روستایی را توصیه می‌کند.

کوچه پس‌کوچه روستا

و سوزن فریادهای شریعتی

آری روستا نه فقط با همی هو جوان در دامد غروب و نه آواز خروسان در سپیده‌دم معنا می‌یابد که البته چنین زیبایی دارد اما همه روستا این نیست بلکه روستا آغازی برای شهر شدن است و اگر نبود روستا، نه شهری بود و چه نشوری. روستا افراش اندیشه‌های ژلال است و چه بسیار فرزندان روستایی که در شرایطی نابرابر با توان خویش آسمانخراش‌های شهر را در نور دیده‌اند و به ژلالی چشمه‌های بالای ده، نداهای کننده یاقی و آرامش بوده‌اند.

نگاه به روستایی، نگاه به بنیادهای جامعه است و بی‌توجهی به روستا فرهنگ آن نابوده‌نگاشتن نمی‌شود و یا پیکره جامعه است. سنون شهرها و حتی کلاشهرها بر سینه سترگ روستاها استوار یافته است و حضور جوانان روستایی با اندک امکانات مالی و رفاهی در عرصه‌های مختلف علمی، فرهنگی، اجتماعی و درخش بی‌نظیر آنها بر همگان مشهود است. روستاییان به انتظار تلاقی چشمه جوشن کتاب با چشمه ژلالی هستند که روح آنها را نوازش می‌دهد و شهید معرفت و دانایی را به کام آنها فرمی‌ریزد.

سهم روستایی از کتاب سهم زمین از آفتاب است، آنجا که آفتاب برای همگان پرتمی افشاند، روستایی و شهری سرش نمی‌شود و بر چهره‌های سرد، لیخند گرم می‌زند و آنها را به حرکت و جوشش آموخت.

کتاب

مسجد سلیمان

نشر اکنون یک کتاب تازه منتشر کرد

«شهر من مسجد سلیمان» با زیر عنوان مسجد سلیمان امروز، ایران بدون نقت فردا، عنوان کتابی از منوچهر یابری است که در سه بخش «شهری که زمانی غروب شهرهای ایران بوده، تاریخ ورزش مسجد سلیمان» و «شهر من مسجد سلیمان» به تاریخ اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و ورزشی این شهر نقت خیز می‌پردازد.

کتاب دیگر نشر اکنون که در سال گذشته به چاپ رسیده است «همه اشباح را صدا بزن» نام دارد که نوشته کرم وستی بوده است و با ترجمه هاله بهدادفر منتشر شده است.

و امی دارد. آفتاب وقتی در روستا غروب می‌کند نمایشی است، غروب توأم با غم و چنین است که غروب و غم در روستا کنار هم می‌نشینند. غروبی به انتظار فردا، در پس طلوعی که روستایی از غربت غم، ناهمبانی و نادیده‌ی تجرد و احساس کندگی او را برای خواندن فرامی‌خواند. او را یاد دنیای کتاب آشنایی‌سازد یا کتاب را وارد دنیای روستایی می‌کند. آن وقت فصل طریقتی روستا آغاز می‌شود.

روستایی می‌داند که صدها هزار کتاب در انبیاها گرد و خاک می‌خورند و چه بسیار کتاب‌ها که به انتظار خیر شدن نشسته‌اند و باز چه بسیار کتاب‌ها که در اتاق‌ها و راهروهای مجلل فلان سازمان یا پشت سر فلان مسئول دکور شده‌اند و شاید سالی یک بار کلیدی در قفل کمدهای شیشه‌ای آن نجرده، چه رسد که کتابی ورق خورد و دیده‌ای بر آن نظر افکند.

روستایی مأنوس با طبیعت و وسعت کوهستان‌ها، روحی سرشار از احساس دارد، جا دارد که با کتاب بر دانی‌اش افزوده شود تازه بر تاریکخانه نادانی‌ها بنیندد. این حق روستایی است که از امکانات فرهنگی کشور به نحو عادلانه‌ای بهره گیرد. کتاب‌های نو و نازل به آسانی در دسترس او قرار گیرد و حسن کند مسؤلی هست که او را با تعلقات روستایی‌اش باور می‌کند. بپراکه روستایی ایمان یافته است که می‌شود روستایی بود و بزرگ، می‌شود در کوچه پس‌کوچه‌های تنگ و پارک روستا از حرکت جوهری ملاحظدا و تاریخ مدن و ویل دورانت گرفته تا قفسه‌های پهلگی، هدایت، آل احمد، دولت آبادی و سوز فریادهای شریعتی و شعر نیما و پروین و فروغ و باز دانستی‌های پزشکی و مسائل ناشیوی و دهها موضوع دیگر فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و… بکته‌ها

شماره ۱۸۲، شنبه ۳۰ خرداد ۱۳۸۳

امکانات صحفه، نویسنده، امین شهپوری، نشرنی، تعداد صفحات: ۲۳۸، قیمت: ۲۸۰۰ تومان، زمان احتمالی انتشار: اواخر تیر ۸۲

امین شهپوری متولد ۱۳۲۸ است. او سال ۳۳ در رشته فیزیک از دانشگاه فارغ التحصیل شد و ضمن اشتغال در وزارت فرهنگ و هنر در هنرستان عالی موسیقی به تدریس هورناتسی پرداخت. وی پس از بازشنسگی از سمت مسؤلیت آموزش دانشکده هنرهای دراماتیک مجدداً دِعوت به کار شده و در دانشگاههای گوناگون به تدریس می‌پردازد. مَن نَیر حاصل گهی است یا نو

علم‌علم پیشرفته‌های شکست‌انگیز تئاتر به لحاظ استفاده از امکانات گوناگون صحنه، متأسفانه در ایران هنوز به این مسأله چندان پرداخته نشده است. بهرین کارگردانان تئاتر همچنان درگیر مسأله بازیگردن‌فرصی برای شناسایی ابعاد زیبایی شناسی موزائسن در صحنه ندارند. قلمت منابع قابل اعتنا بر این معضل می‌گسترده‌اوسی سان‌های تئاتر نیستند چون یا باوجدشایط استناداز برای اجرای تئاتر نیستند چون همچنان از طراحی دوران شکستیر بهره می‌برد مانند سنن اصلی تئاتر شهر؛ این کتاب که حاوی ۳۵۰ سال تدریس من در این رشته است با مرور صحنه‌ای مختلف از دوران آلیوتزی و قرون وسطی تا تئاترهای امروزی سعی می‌کند با شناساندن استنادرها و ابعاد زیبایی شناسانه صحنه ضمن قابل استفاده بودن برای اعضای تئاتر برای علاقه‌مندان هنای هم مفید باشد.

سرگذشت عالم و آدم
سرگذشت عالم و آدم، نویسنده: مهران توکلی،

سرگذشت عالم و آدم، نویسنده: مهران توکلی،

نشرنی، تعداد صفحات: ۴۰۰، قیمت: ۴۶۰۰ تومان زمان احتمالی انتشار: اواخر تیر ۸۲

آنچه در پی می‌آید تلخیصی است از مقدمه کتاب،

به قلم مهران توکلی:
آدمی کی است؟ چی است؟ از کجا می‌آید؟ به کجا می‌رود؟ آمدن و رفتن‌اش برای چه؟ در همه دوران‌ها، همه آدم‌ها از این گونه پرسش‌ها داشته‌اند. هر کشف علمی نو و هر تئوری تازه‌ای که پژوهشگران آورده‌اند این آرمان جاودانی را در انسان استوارتر کرده است که سرانجام روزی خواهد آمد که او پاسخ پرسش‌های خود را خواهد یافت.

دانش‌الدوزی و پژوهندگی نازهد و پارسانی، از ساده ولی تا دورویی و نیرنگ، از حکمت قدسیان تا فلسفه یونان، از جادوی سفید تا سیاه، در همه زمینه‌ها پیویزند و کارویزند. اسطوره‌ها و دین‌ها زانند. آیین‌ها، طریقت‌ها، مشرب‌ها، منکب‌ها، فرقه‌ها و گروهها سر برآوردند. این سرگذشت تاگزیر با افسانه آغاز می‌گردد. آدم، از زمانی که توان خرداندیشی هنوز در او بیثار نشده بود از آنچه پرامون خود می‌دید هیچ نمی‌دانست و پدیده‌های طبیعت بر او ناشناخته بودند. از این خیال‌اندیشی‌های چند صده‌هزار ساله اسطوره‌ها زانند، پس سر آغاز سرگذشت عالم و آدم اسطوره است که بخش نخست کتاب بیاتنگر آن است.

اما انسان خردورز لندیشمند جهان نو، همگام با پیشرفت تمدن و گسترش دانش‌ها و آگاهی‌های خویش، از راه پژوهش‌ها و آزمون‌های علمی و به بررسی زیست‌واره آدم و دگرگونی‌های آن پرداخت که روایت آن هم‌گام با بیان تئوری تکامل و دگرگونی شیوه‌های زیست آدم‌ها تا سراغ‌پز پیدایش تمدن‌ها در بخش دوم کتاب آمده است.

از متن اتفاق

پنج اثر تازه در راه است

سرگذشت حوزه تمدن بزرگ و چگونگی پیدایش هر یک را در بخش سوم می‌خوانید.

آن‌گاه در بخش بعد به تمدن مغرب زمین می‌پردازیم که از تمدن‌های پیشین پیچیده‌تر، نوذرت‌تر، شکفت‌انگیزتر و از همه آنها پربارتر و سازنده‌تر است. تمدن جهانگستر است که دست‌آوردهای گرانبار دو تمدن کهن یونان و روم را به ارث برده و در همه رشته‌های دانش و تکنولوژی به پایه‌ای رسیده که امروز در سراسر زمین زرخه کرده است.

بهبود زندگانی انسان‌ها در همه زمینه‌ها، اختراع‌ها، پیشرفت تکنولوژی شناخت بیماری‌ها و همه و همه میوه نگاپو و پایمردی اروپاییان پژوهشگر است که بخش پنجم از آن حکایت دارد. و در بخش پایانی کتاب روایتی کوتاه درباره «استعمارزدایی، پیدایش جهان سوم، بحران‌های سیاسی» آورده که در خور این بود که فراکرتر و پربارتر باشد. آوچ که چندسال کار پیگیر آن هم در کلاسالی که برگرده‌آوری، سپس برنگارش این کتاب نهاده بودم، توان مرا در فراتر رفتن و بیشتر پژوهیدن سست کرده و از شکیبایی ام کاسته بود. دلویس که می‌ادان اثر به طبع و نشر نرسد بخش پایانی را اودز گرفتیم.

سه اثر تازه دیگر

«اقتصاد توسعه روستایی باکیه بر جامعه روستایی ایران»
از آن اسمهای عقی است که قادر است هر کتابچاری حردی را از خود براند. اما شیب، جماعت، تکنیک‌ها، آرام‌آرام باید می‌آیند. فهم فریگ ناگهانی، شکست‌ها و آسیب شناسی آن بدون آلوده شدن به

امین شهپوری: بهترین کارگردانان تئاتر همچنان درگیر مسأله بازیگردن‌فرصی برای شناسایی ابعاد زیبایی شناسی موزائسن در صحنه ندراند

اقتصاد و خوراندن کتاب‌هایی باین جور اسام امکان پذیر نیست.

این کتاب را دکتر مصطفی آزکیا به همراه علاءرضا غفاری در ۳۳۸ صفحه نوشته‌اند و علاءمدان برای تهیه آن ضمن انتظاری یک ماهه، باید، ۲۸۵۰ تومان ناقلی بپردازند.

۲. شاید فیلم سرزمین موعود را دید باید. جنب لادیسلاو لایوت با نگاهی به صنعت و بازیگرانی فرهنگستان قرن نوزدهم کتاب ۶۲۸ صفحه‌ای سرزمین موعود را نوشته و خانم روشن زبیری ترجمه آن را برعهده گرفته است. فیلم سرزمین موعود از روی همین کتاب اقتباس شده است.

۳. آن پرندگه که مرشد بوده مثل اینکه واقف‌آمرد است. خبر مرگ پرندگه را رساند حسین مسعودی در اعلام می‌کند. مجموعه اشعار ۷۰۰مادلی این خاطر رسد جز به گوش ولی‌الله بوریان مرحله چاپ نمی‌رسد. کاش روزی اسناد مسعودی باقی‌مانده به خاطر سپردن پرواز غم جاگنگار فوت پرندگه می‌چارمردنی را از تمدن بردیاد. مرگ پرندگه ۹۲ صفحه است.

رشته‌ها

برنامه‌ریزی و شکیبایی زیاد است. نویسندگان کتابهای غیر داستانی شانس دارند که به این نویسندگان مساعفه پرداخت می‌کنند. شما باید در ابتدا تعیین کنید که نویسنده‌گی شغل اصلی شماست یا به عنوان شغل دوم نویسنده‌گی را ادامه می‌دهید. به عبارت دیگر شغل «بوستانگی (بخشورس رمان نویسی)» به عنوان شغل دوم می‌تواند حرفه‌نویس باشد.

نمایشنامه نویسان

مسحورکننده‌ترین نویسندگان در حرفه بوستانگی، نمایشنامه نویسان هستند. اما با نمایشنامه نویسی بیشتر شهرت به دست می‌آید تا پول و درآمد. البته به تعداد زیاد نمایشنامه‌ها. هر سال تنها تعداد محدودی از آن‌ها به فروش می‌رسد. در حقیقت نمایشنامه نویسی درآمد خیلی کمی دارد.

فیلمنامه نویسان

گروه‌ی بزرگی از نویسندگان هستند که متن فیلم‌های تلویزیونی را می‌نویسند. این گروه درآمد خیلی خوبی دارند. البته باید توجه داشت که پذیرفته شدن یک فیلمنامه به سختی چاپ شدن یک کتاب است. از هر صد فیلم‌نامه تنها یکی از آنها برای کار پذیرفته می‌شود.

منتقدان ادبی

این گروه از نویسندگان باید دانش عالی در رشته خود و در زمینه موضوع مورد بحث داشته باشند. در حقیقت یک منتقد ادبی باید آگاهی اطلاعات کافی در شغلی و زمینه‌های ادبی داشته باشد. این نویسندگان درآمدی عالی دارند. اما درآمدشان در حد متوسط است. منتقدان ادبی می‌توانند در روزنامه‌ها و مجلات نویسند. یا اینکه حتی نقد موضوع مورد بحثشان را بصورت کتاب درآورند. برای عقلمانی که به جایی وابسته نیستند، فرصت‌های شغلی بیشتری وجود دارد.

داستان‌نویسان

گروهی بزرگ و خلاق از نویسندگان هستند که در نوشتن داستانهای کوتاه برای یک یا چند گروه سنی مهارت دارند و البته بیشترین فروش را نیز دارند. در زمینه فروش داستانهای کوتاه، داستان‌هایی که در مجلات چاپ می‌شوند، فروش بیشتری نسبت به داستان‌هایی که در کتاب چاپ می‌شوند، دارند.

سیاری از نویسندگان مشهور، کار خود را با نوشتن داستانهای کوتاه شروع کرده‌اند و بعد به نوشتن داستان‌های بلند روی آورده‌اند. داستان‌های بلندی که این نویسندگان می‌نویسند، فروش و البته درآمد فوق‌العاده‌ای دارند.

تائزین برادران

www.writing_world.com

۹ گونه نویسندگی

می‌خواهیدچه نوع نویسندهای باشید

و مجلاتی که هر روز میلیون‌ها نفر آن‌ها را می‌خوانند، کار کردن به عنوان یک روزنامه‌نگار در روزنامه یا مجله معمولاً به یک مدرک دانشگاهی در زمینه روزنامه‌نگاری نیاز دارد. اما اغلب برای افرادی که به دنبال اخبار هستند و در نوشتن آنها بصورت تاثیرگذار مهارت دارند نیز جایی وجود دارد.

رمان نویسی‌ها

این دسته از نویسندگان، به عنوان نویسندگان داستان‌ها بلند شناخته شده‌اند. اکثر نویسندگان می‌توانند در مورد مهارتیشان صحبت کنند اما خاصیت اصلی رمان نویسی‌ها توانایی طرح ریزی و تکامل کردن «کار است. این روزها یک کتاب داستانی به دوپست هزار لغت می‌رسد و حفظ توانای پرورش موضوع اصلی و پرورش شخصیت‌ها نیازمند

یادداشت

فرید امین‌الاسلام

آشنایی با استیگ داگرن همراه با نگاهی کوتاه به رمان «فرزند سوخته»

استیگ داگرن (Stig Dageman) یکی از اصعب‌به‌های ادبیات غرب است که در کشور ما ناشناخته مانده است. او که در سال ۱۹۳۳ به دنیا آمد، در سی و یک سالگی (۱۹۵۲) خودکشی کرد، ولی طی همین مدت کوتاه رمان‌های معتبر فرزند سوخته، «جزیره محکومان» و «امار و مدینین داستان کوتاه شعر، نمایشنامه» مقاله او خود به جا گذاشت. داگرن را کافکای سوئد می‌نامند و اعتبارش در حدی است که مردم دنیا جایزه‌ای به نام «استیگ داگرن» اختصاص داده‌اند. این جایزه در سال ۱۹۹۹ به مرحوم احمد شاملو شاعر برجسته کشورمان اهدا شد.

این نابغه عجیب، به شدت تحت تأثیر نیچه فیلسوف آلمانی و آگوست استریندبرگ نمایشنامه‌نویس سوئدی بود. این تأثیر را در پدیده‌های از خودبیگانگی، وحشت، ناسازگاری با زندگی مدرن، بازنامه‌ی موقعیت دشوار طبقات زحمتکش و بی‌اعتنایی سرمایه‌داری و سرمایه‌داران نسبت به سرنوشت هنرمندان، نمود داده است. او با چنان قریحه و نبوغ شکست‌انگیزی این پدیده‌ها را بازنامه‌ی می‌کند که خواننده همچنان سراسیمه او را که سرشار از عدم صداقت، تنهایی و ناچاری است، دقیق تر و ملموس تر از جهان واقعی می‌پذیرد. داستان «فرزند سوخته» نمونه‌ای از آثار اوست. در این رمان مادر «بنگت» به زناگری مرده است و او سخت ناراحت است، خصوصاً به این علت که می‌بیند پدرش «اکتور» در مراسم ختم مادر چندان گرفته نیست و حتی دستمالش بوی طغر می‌دهد. کمی دیرتر می‌فهمد که زنی به اسم آگان، با پدرش سرورسی دارد. به پدرش بی‌ اعتماد و از آگان متنفر می‌شود. این نفرت چنان شدید است که حتی نامزدش «ایریت» را به فراموشی می‌سپارد. این نفرت به مرور به امری هیستریک تبدیل می‌شود. طوری که دروس خواندن راه‌های کند و پارچه‌اش‌های مکرر، بریت را می‌رهجانند، تجربه از یک سو و درون‌نگری مستمر زنی دیگر، بنگت را متوجه این حقیقت می‌کند که آرام آرام علاقه نامواسته‌ای نسبت به آگان در نهانش جولان می‌زند. با این وجود، خشم کور او همچنان موجب آزار پدرش، آگان و بریت و حتی خودش می‌شود و به طرز اراقی نشان می‌دهد که هیچ‌چنان از گذشت متنفر است. این رمان بی‌میلون آرام و جویز آن و فاصله‌ی درون و بیرون انسان‌ها است. استیگ داگرن که ظاهراً به اگزیستانسیالیسم و

طبعاً به روانشناسی آن پایبند است، اینجا از حوزه روانکاوی و روانشناسی اگزیستانسیالیسی خارج می‌شود و بنگت به جای اینکه به «اکتور» پاسخ گوید، باید جوابگویی گذشته هم بماند. خیانت به مادر یا بهتر بگوییم عشق به زنی که به ناحق جای مادر او گرفته است، پس تصمیم می‌گیرد که از آگان متنفر شود، اما چه کسی توانسته با تصمیم، نفرت، حسادت و صداقت خود را زیر و رو کند که بنگت دومی اش باشد. حتی بدتر می‌شود، به پدر و حتی معشوق‌های قبلی‌گان (که ندیده‌شان) حسادت می‌کند و چون دستش به کسی

داگرن را کافکای سوئد می‌نامند و اعتبارش در حدی است که مردم سوئد جایزه‌ای به نام «استیگ داگرن»، اختصاص داده‌اند

نمی‌رسد، بی‌رحمانه ب جان یک سگ می‌افند تا به این طریق تخلیه عصبی کند. زمانی که بنگت با بریت زندگی می‌کند، کتوت و گان با هم ازدواج می‌کنند. بنگت که حالا خواننده رمان روح بی‌قرار و حالات عصبی او را به خوبی کشف کرده است، رنگ یکی از نمایشنامه‌ی را می‌برد تا به زندگی اش خاتمه بپوشد، اما با زودکشی بیشتر گان به بنگت، برای این جوان ناهنجار جای خالی اخیلی‌ها، با این زن پر می‌شود. طی بیشتر صفحات داستان، اتفاق خاصی نمی‌افتد. اما روایت موقعیت روحی متلاطم و متحول بنگت، اجازه تفکات از متن را به خواننده نمی‌دهد. نامه‌هایی که بنگت به خودش می‌نویسد، در امر روایت، به عامل تعلیق تبدیل می‌شود و در عرصه معنا خواننده را تا حد زیادی به درون او نفوذ می‌دهد تا شناخت بیشتری از او پیدا کند. عدم صداقت دیگران که در درون‌نگری بنگت تا آن

کافکای سوئدی

آشنایی با استیگ داگرن همراه با نگاهی کوتاه به رمان «فرزند سوخته»

حد موجب تلاطم شده بود و در لایه فرقاتی داستان برای خواننده کشف ایجاد کرده بود. با پیش رفتن داستان در خود بنگت هم کشف می‌شود. احساسش نسبت به مادر، پاک و عاشقانه نبود و فقط ابزاری برای آزار دادن دیگران بوده است. حتی به مرور که ناخودآگاه بنگت، او را به سمت گان می‌کشاند و عشق سرکوب شده در حال چیرگی بر نفرت غلبی است. مثل کسی که می‌خواهد به فرد خاصی پیله کند و دست به عیب جویی بزند، چهره زشت و ترس مادرش از آب را مورد تأکید قرار می‌دهد. حتی او را «کامل‌الغیر قابل تحمل» می‌داند. کسی که روزی به خاطر ظهور یک زن جدید در زندگی پدرش، دستش را با شمع می‌سوزاند، ناخودآگاهش روی رابطه نامشروع پدر و زن، متمرکز می‌شود. چرا؟ فقط به سبب عشق به مادر است یا عقلی که بعدها خود را در اصرار برای اقامت در جزیره، نمود می‌دهد. اصولاً چرا او به عهد پدرش و گان را تعقیب می‌کند تا شاهد هم‌غرضی آنها شود؟ آیا نمی‌توان زیرساخت روانی این «همه را در جای دیگری جست‌وجو کرد» مثلاً در علاقه به «تنهایی» و نفرت و ترس از همین تنهایی و در عین حال پر کردن خلئی که نامرئش نمی‌تواند آن را پر کند و ایده مادر هم قابلیت آرازش خنثی‌شدن به او را ندارد و دنبانی که بنگت با سگ‌ها، برای او خودم سازد، با این پرسش‌ها چه رابطه‌ای دارد؟ آیا روانکاوی فروید و به طور مشخص جایگزینی گان با مادر بنگت به پرسش ما جواب می‌دهد؟ و چرا پس از اینکه گذران دو هفته‌ای با هم دارند، رابطه‌شان گسسته رسمی به خود می‌گیرد و ظاهر دیگر با هم کاری ندارند؟ چرا کشتن سگ که از نظر بنگت، نشانه آزادی‌گی‌گان است، باز او را راحت نمی‌کند؟ چرا تجربه جنسی حیوانی بنگت، با کشتن سگ باز هم در او باثبات می‌ماند؟ به راستی داگرن، چه می‌خواهد بگوید؟ که بنگت یک نابغه محزون و هیچ انگار شبیه اکثر در سقراط خانه آشره را از آگان آن پو است. با یوچنگ‌رابی است و مایه‌های اوموسو، در اینجا، کانون؛ و چرا ناهنجاری او در حد ماآسیبی یا آمریکایی اولیه قرن نوزدهم نیست؟ و چرا استیگ داگرن بنگت را به شیوه شخصیت‌های بزه‌دستان‌های آندریف، بورخس و روخفو به فرجام نمی‌رساند؟ پاسخ‌ها بسیارند، ولی مناسبه‌ه چونند داستان کوتاه و شعر، اثر چنان‌جا از داگرن به فارسی ترجمه نشده است که خواننده فارسی‌زبان جهان او را بهتر و بیشتر بشناسد.

نوفلم

عشق

حرف اول رامی زند

گفت و گو با مجید طالب‌زاده، داستان‌نویس

داستان بلند «هرم» با هفتش شرفی اولین اثر نویسنده جوان مجید طالب‌زاده در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران عرضه شد. طالب‌زاده در این داستان که به نظر می‌رسد متعلق به آن سنه از داستان‌های ماموستا است، به روابط انسانی و منهدم نظر داشته است. دادیج که از نظر شما می‌گذرد.

آقای طالب‌زاده در ابتدا مقداری از خودتان بگویید.
به نام خدا، مجید طالب‌زاده هستم. متولد ۱۳۴۶ در شهر تهران که تا مقطع لیسانس مدیریت تحصیل کردم و هم‌زمان کارایی را هم دنبال کردم. اشتغال من طوری است که با تمرکز ادبیات گره خورده است.
مشورت‌نشر آیا در تهران در این انتشارات چه نوع کتاب‌هایی را چاپ و منتشر می‌کند؟
بیشتر در زمینه‌های ادبی، اجتماعی و تاحلیدی تاریخی. در حال حاضر نیز رویکرد ادبی را در این مرکز می‌دهیم.
یا بنقله داستان چگونه آشنا شدید؟
مناظر که گفتیم برای هماهنگی با کاری که دارم مدام مطالعه می‌کنم و در این راستا داستان به عنوان یکی از دغدغه‌های من همواره مورد توجه بوده است.
یعنی بر اثر مطالعه مدام با این مقاله آشنا شدید؟
بله، من از هر فرصتی برای مطالعه استفاده می‌کنم و در این بین خواندن داستان‌های مختلف بیشترین وقت و انرژی مرا می‌گیرد.
ایده اصلی این داستان چگونه شکل گرفت؟
تقریباً ۸۰ درصد شخصیت‌های این داستان واقعی هستند. من از نزدیک با آنها برخورد داشتم و برای همین سعی کردم برای گام اول در داستان نویسی به سراغ تجربه‌های نزدیک و ملموس بروم.

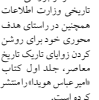
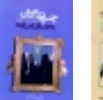
عشقر تعیل در این داستان کی‌رنگ است؟
نه به آن صورت که حضور نداشته باشد. ولی واقعیت در این داستان بر تخیل غلبه دارد.
بیشتر چه نوع مضمونی در این کتاب مدنظر داشتید؟ روی فاصله طبقاتی در جامعه نظر بیشتری داشتیم و فکر می‌کنم بیان دغدغه‌هایی این گونه، مخاطبان بیشتری را به خود جلب می‌کند.
یعنی شما به جلب مخاطب به عنوان یک هدف نگاه کردید؟
غیر از این را نمی‌گویم. دروغ گفته‌ام، چرا که من شخصاً در ورهه اول به مخاطب می‌اندیشم و امیدوارم که بتوانم در این راه به موفقیت دست یابم.
از مضامین مخاطب‌پسند به کدام رویکرد آن توجه داشتید؟
در این کتاب مضمون عشق حرف اول را می‌زند و سعی کردم به این مضمون توجه ویژه‌ای داشته باشم.
از نظر گروه سنی چه نوع مخاطبانی را برای این کتاب پیش‌بینی می‌کنید؟
بیشتر گروه‌های سنی جوان مخاطب اصلی این کتاب هستند. تقریباً حول و حوش دوره دبیرستان.
در حال حاضر چه کتابی در دست نوشن دارید؟
کتابی به نام زن و خمیسیم؛ که در ماه‌های آینده به چاپ می‌رسد.

کتاب

کارهای مرکز بررسی اسناد تاریخی

این کتاب دهمین مجلد از مجموعه رجال عصر پهلوی؛ است که توسط این ناشر منتشر شده است. هفتمین کتاب از مجموعه «بچه در ایران» این مرکز به «دبیران اول حزب توده» به روایت اسناد ساواک؛ می‌پردازد. این کتاب تاریخیچه و تحولات حزب توده را از ۱۳۲۰ تا ۱۳۳۰ بررسی می‌کند و از میان سرفصل‌های آن می‌توان به شورش افسران خراسان، اشعاب خلیل ملکی، کردهای ۲۸ مرداد و دستگیری کادرو و رهبران حزب و کشف سازمان القسری اسازر کردوین کتاب از مجموعه ایران دربار به روایت اسناد ساواک؛ نیز به شرح و رویدادهای وزیر آموزش و پرورش دولت هویدا؛ می‌پردازد و طی پنجاه‌ها ترفی از او را شکل معلم ناآمانگنجی مجلس، معادلت و وزارت آموزش و پرورش یا توجه به اسناد ساواک بررسی می‌کنند. این مرکز همچنین بست و ششمین کتاب از مجموعه «ایران امام به روایت اسناد ساواک» را منتشر کرده است. این کتاب به اسناد مربوط به شهید آیت‌الله دکتر مطح می‌پردازد.

«شاختنامه اکبر رادی» به همت فرامرز طالبی چندی پیش توسط نشر قفطره منتشر شد. این کتاب که جرات می توان گفت از معدود آثاری است که با روش شناسی پژوهشی گرواردی و تدوین شده است، گزیده‌ای از کتاب خاطر فر و روزنامه مجله گله‌پادای رشت در سال ۱۳۷۸ منتشر شد و به قول طالبی «بعد از استقبال از این روزنامه، به فکر اقدام تا آن را به کتابی تبدیل کنیم، به ناچار سریع دوستان منتقد رفقم و نقدهای دیگری هم سفارش دادم.»

فرامرز طالبی که نمایشنامه‌نویس، داستان‌نویس و پژوهشگر است درس خوانده دانشکده ادبیات دانشگاه تهران است و اکنون در رشت زندگی می‌کند و از آنجا که سرپرست مجله موزه است، گاهی برای کار و دیدن دوستان به تهران می‌آید. در هفته گذشته، یعنی همان روزی که گفتیش را ورق می‌زدم و سوادی گفت‌وگویی را به این بهانه با او در سر داشتیم، ناگهان طالبی به قصه دیدار سید فرید قاسمی به دفتر کتاب هفته آمد. این گفت‌وگو حاصل یک دیدار ساده است که به نوعی به دست تقدیر شکل گرفته

از آغاز قلم زندگن‌هایمان بگوئید.

میل من به ادبیات به روزهای برمی گردد که نوجوان بودم و ساکن رشت.

در سال ۱۳۷۸ اولین داستان جدی‌ام در مجله فرسوس چاپ شد و دو سه سال بعد اولین نقد تاثرم در مجله موزیک ایران، بعد دانشجویی دانشکده ادبیات دانشگاه تهران شد.

آغاز تجربه‌های صحنه هم از همانجا بود؟
بله، از سال ۱۳۷۹ صحنه تئاتر را در دانشگاه تهران تجربه کردم و در سال ۱۳۵۲ برای اولین بار نمایشنامهٔ «میدانه» اکبر رادی را روی صحنه بردم.

پیش از آن رادی را می‌شناختید؟
از توپیک نه، ولی تمام کارهایش را خوانده بودم. با آثارش زندگی هم کردم. البته می‌دانستم که گیلک است و مشهوری من، وقتی برای گرفتن اجازه اجرای نمایشنامهٔ میدان پیش رفتم، گفت اجازه این نمایش را به جعفر والی دادم. ام، با این حال آمد اجرای مرا باید و اجازه اجرا را به ماند. از همان روز اولاً من به شخص رادی و آثارش پیش آن پیش شد.

کتاب خاطر و منه، همان‌ها دردت است؟

قطعاً، این اثرات بر دل زمان جوهری وزگ و

یوی بیشتری یافت، تمام آثارش را به دقت می‌خواندم و اجرای آثار روی صحنه می‌دیدم و هر کسی دربارهٔ او چیزی می‌نوشت با شوق فراوان می‌خواندم…

گله‌پادایر سال ۱۳۷۹ به چه انگیزه‌ای این شناختنامه را چاپ کرد و در چه شرایطی انتشارات قفطره آن را به چاپ رساند؟

پیشنهاد چاپ این شناختنامه را به دوستان آقای جکتاچی دادم و شاید او این پیشنهاد را داد، یادم نیست. و ایشان بسیار از آن استقبال کرد و مرا به عنوان سرپرست مهیانب پرفیتر و بسیار کمک کرد تا آن شماره منتشر شد. بعد از انتشار گله‌وا استقبالی که از آن شد، به این فکر اقدام تا آن را به صورت کتاب منتشر کنم. موضوع «با دوستم غلی دهباشی در میان گذاشتم.» من این کتاب‌ها را منتشر می‌کنم منتها با حجمی مناسب که در خور رادی باشد. دهباشی قوت قلبی به من داد که از همان لحظه به فکر روش شناسی این کتاب اقدام. دلم می‌خواست کتاب به گونه‌ای منتشر شود تا وقتی کسی آن را دست گرفت، درباره رادی و آثارش برداشت جامعی داشته باشد. درباره شروع به کار

کردم و سراغ دوستان و آشنایان رفتم تا درباره آثار رادی مطالب تازه‌ای بگیرم. به این ترتیب حجم این کار را مادیون علی دهباشی هشتم و همو بود تا مرحله آماده‌سازی کتاب پاروم بود و با اینکه اجازه انتشار آن را به نام خود گرفته بوده، به علت مشکلات مالی، این اثر را به انتشارات قفطره سپرد…

نقدهای این کتاب به سفارش شما بوده، تا چه حد به مطبوعات توجه داشتید و در ضمن میباز انتخاب نقدها چه بود؟

این مجموعه به نوعی شاهد تقدنویسی تئاتر در ایران از دهه چهل تا به امروز نیز هست، در این مجموعه کزیده چهل سال نقد درباره تئاتر رادی گردآوری شده است. برای این کتاب - و آگله‌وا- ویژه اکبر رادی- پیش از ۶۶ مقاله سفارش داده شد که برای اولین بار به چاپ رسیده است. با توجه به این نکته که اغلب نقدهای چاپ شده درباره آثار اکبر رادی به خاطر اجرای این آثار بوده است و نقد مطبوعاتی هم که می‌دانید گاهی نسیب است یعنی به اندازه یک وجب دوستی نشریه؛ ولی نقدهای سفارش شده در این کتاب تماماً آثاری تحلیلی و جدی و باطنح پرجمع است و با توجه به گذشت زمان شاهد کار دو پایه نسل از منتقدان و صاحبان نظر درباره تئاتر در این مجموعه هستیم؛ از جعفر

این مجموعه به نوعی شاهد تقدنویسی تئاتر در ایران از دهه چهل تا به امروز است

والی و هوشنگ حسامی و موجدیلدلمانی بگوید تا منتقلاتی چون نمحه نسینی و محمد رضایی زاد و تهرانی و… که قطعاً عمر نویسنده‌گی رادی از سن طبعی آنها بیشتر است. میباز انتخاب آثار هم شناخت تئاتر، نقد و ساختار نقد بوده است. در این کتاب نقدهایی هم آمده است که در تأیید آثار رادی نیست؛ در واقع آثار رادی در این مجموعه از زاویه‌های مختلف بررسی شده است.

به هر حال من بسیاری از نوشته‌ها و جوییه‌های دیگر رادی را در این کتاب ندیدم. مثلا جوییه‌های بین او و میوهٔ حمالی بر سر شکل یا گرفتن درام ایرانی دو روز تیان فارسی.

به نکتة طرفی اشاره کردید، اگر هر آنچه را که درباره رادی نوشته اند گروه می آوردیم حجم کتاب چندین برابر می‌شد. من دست به انتخاب زدم و در حال کنایتشناسی اکبر رادی را در همین کتاب به این دلیل آوردم تا مخاطب بتواند به تمام منابع درباره اکبر اوردی دسترسی پیدا کند. البته این کتابشناسی از آغاز تا سال ۱۳۸۰ تدوین و تنظیم شده است.

نامه‌های اکبر رادی در همین مجموعه، یکی از بخش‌های جالب کتاب است. مثل نامه

گفت و گو با فرامرز طالبی

رد پای اکبر رادی در یک شناختنامه

فرامرز طالبی

در این کتاب اکبر رادی به ازای خودش بررسی شده یا بر اساس ما به ازاهای بیرونی‌اش؟

من رادی را در شرایط زمانی و مکانی خودش دیدم.ام، رادی در طوّل زمان نگاه دقیق اجتماعی دارد و همین آثار در طول زمان شاهد تاریخ خواهند بود. رادی نویسنده واقعبیت‌های اجتماعی است و این نکته‌ای مثبت و قابل توجه در آثار رادی است.

چندی پیش نشر قفطره کتابی با عنوان «اسان ریخته یا…» منتشر کرد. در کتاب شما دو بخش خطابه‌ها و نامه‌های این تیز دیده می‌شود…

من این کتاب را ندیده‌ام، تازه منتشر شده است. باید مجموعه مقاله‌های رادی باشد و یکی از آنها این مقاله است که در مجموعه شناختنامه نیز آمده است.

آیا رادی از آغاز در جریان این مجموعه بود و آیا اصالح نظری نیز بر آن داشته که نام و اثر او خامی در آن بیاید؟

قطعاً رادی می‌بایست در جریان امر می‌بود. بسیار از ایشان کمک گرفته‌ام و بسیاری از اسناد را او در اختیار من گذاشته است که بسیار از ایشان سپاسگزارم. درباره جواب چشم دوم سؤالان باید بگویم انتخاب آثار و طبقه‌بندی آن با من بوده است. از روش کارتان بگوئید.

همانطور که اشاره کردم روش شناسی این مجموعه برابم بسیار مهم بود. می‌خواستم مخاطب از جزه به کل برسد، و بعد که کتاب را بیست دریافت کافی از رادی و آثارش داشته باشد. در آغاز -چدا از سالشمار زندگی و سر آغاز- با کلیات شروع کرده‌ام، یعنی کسانی که نگاه کلی به آثار رادی داشته‌اند، اثرشان در این بخش آمده است و بعد با نگاه می‌شکافته تک تک آثار رادی مورد مطالعه

و نقد قرار گرفته است. گزیده آثار رادی نیز با این نگاه آمده است. بعد ردپای نمایشنامه‌های رادی را بر صحنه تئاتر دنبال کرده‌ام و بعد کتابشناسی او را آوردم و در پایان با آلبوم عکس روبه‌رو هوسبند، یک طرف عکس‌های از رادی و بخش‌هایی از زندگی‌اش و بعد مجموعه تصاویری از اجرا، پوستر و پوستر نمایشنامه‌های رادی را آوردم. همه این کارها یک دلیل داشت تا بتوانم برای پژوهش‌تئاتر مجموعه‌ای به دست دهم تا بتواند از منابع این مجموعه استفاده کند. متأسفانه تئاتر ما بدون پژوهش مانده است. من نمی‌خواهم تحقیقات دیگران را زیر سؤال ببرم، متلاً تحقیقات کسانی چون بیضایی،ملک پور،، گوران و… به هر حال این کارها ادامه پیدا نکرد، من روش کلی را اگرچه برگزیدم تا مخاطب بتواند به یک دید کلی درباره اکبر رادی و آثارش برسد، به هر حال من گمان می‌کنم «شناختنامه اکبر رادی» اولین کتابی است که با چنین نیهیاتی درباره یک نمایشنامه‌نویس ایرانی- آن هم در قید حیاتش - منتشر می‌شود. در نهایت از آقای جکتاچی، غلی دهباشی و انتشارات قفطره باید سپاسگزار باشم و از شما که این فرصت را در اختیار من گذاشتید.

خبر

کتاب راهنمای نمایش منتشر می‌شود

گروه خبر کتاب هفته، کتاب راهنمای نمایش، از نیمه اول تیرماه منتشر می‌شود. محمدحسین ناصربخت، مسؤول روابط عمومی مرکز هنرهای نمایشی، درباره چگونگی انتشار این کتاب گفت: تصمیم ما بر این است که پانزده روز قبل از شروع هر فصل برنامه تمام آثارهای نمایشی را مشخص کنیم و در این پروژه قصد داریم حتی برنامه‌های شهرستان‌ها را نیز ذکر کنیم. به البته این امر منوط به آماده‌سازی برنامه‌های هر استان قبل از شروع فصل جدید است.

وی ادامه داد برای سری اول این کتابچه راهنما که اوایل تیرماه درمیان آید ما فقط برنامه‌های ثابتساتن سائ‌های تحت پوشش خودمان را درمی‌آوریم و دلیل این دیرکرد هم مربوط به تغییرات در مدیریت مرکز و مجموعه تئاتر شهر می‌شود چون قرار است که قبل از انتشار این کتاب راهنما، شورای مدیریت تئاتر شهر نیز آن را مطالعه و مورد ارزیابی قرار دهد که تنها بعد از تأیید آنها این کتاب چاپ می‌شود. ناصربخت اضافه کرد، طراحی این کتاب به عهده ساعد شگکی است و احتمالاً چاپ و انتشار آن توسط انتشارات نمایش انجام می‌شود و البته مسؤولیت تهیه و تنظیم اطلاعات این کتاب راهنما به عهده ستاد خبری روابط عمومی مرکز هنرهای نمایشی است و در راستای تهیه این کتاب امور نشریفات روابط عمومی نیز آدرس تماس هنرمندان را جمع‌آوری کرده است تا این کتاب برای تمامی هنرمندان، تمامی نشریات و شرکت‌هایی که با ما طرف قرارداد هستند توزیع و فرستاده شود.

وی در پایان با اشاره به محتوای اصلی این کتاب راهنما، گفت: معرفی تمامی نمایش‌ها در فصل مورد نظر، تاریخ شروع و پایان آنها، مشخصات کلی نمایش و عوامل اجرا، خلاصهٔ نمایش و عکس‌های نمایش از جمله محتویات کلی این دفترچه هستند که به صورت رایگان برای نهدهای عنوان شده هستند می‌شود و البته در برنامه‌های آتی ما جذب آگهی و اسپانسر در جهت تقویت کار نیز پیش‌بینی شده است.

رقابت بین آکنده و هری پاتر همون سلام، جلد دوم رمان «اژه‌های جانوران» اثر ایزابل آکنده با عنوان «اژه‌های طلایی» در بازار کتاب کودک در صدر فروش ترین‌ها قرار گرفت.

آکنده، نویسنده فرط‌فرا شیلیایی و دختر سالوادور آکنده سال‌هاست که در عرصهٔ رمان‌نویسی فعالیت دارد، اما هیچ وقت برای بچه‌ها نمی‌نوشت ولی در سال گذشته رمان «شهر جانوران» از او منتشر شد که در کمتر از دو ماه به چاپ پنجم رسید و از سوهٔ انجمن کتاب کودک (IBBY) مورد تقدیر قرار گرفت. روزنامه نیویورک تایمز نوشت، آکنده در رقابت ننگانگت و مایا جی . کی . روئینگ است، اما قضاوتی خلاف او بجه‌ها را به جای هاگوارتز به جنگل‌های گرم و مرطوب آمازون می‌برد.

«شهر جانوران» حکایت سفرهای بصری جسور آمریکایی و مادر پرورش به جنگل‌های آمازون است.

گفتنی است اغلب آثار ایزابل آکنده همچون پایولا و خانه ارواح بارها تجدید چاپ شده است و تا چند روز دیگر «شهر جانوران» از سوی نشر کلتبرای تندیس منتشر می‌شود.

یادداشت
سید ابراهیم مخدای
a.najva@yahoo.com

کوتاه نوشته ای در زمینه‌های اهل قلم

دیوار ستبر و واقعیت

اگرچه بحث و اختلاف میان ناشر و مؤلف، زمینه و بستری طولانی دارد، اما چند مدتی است که برخی از نویسندگان و اهل قلم درباره ناشران و برایشان با توجه اتفاقات روزگار گریه‌اشان رویداد شوند. طبیعی است که این حق را برای دیگران هم ایجاد می‌کند. که دستي که بر این آتش نهفته، تا شاید بتواند شعله‌های آن را تحت مهار درآورده و برای دیگران قابل استفاده کند.

اولتا این نکته را روشن کنیم که نشر کاری اقتصادی و سپس فرهنگي است. یعنی ناشری می‌تواند موفق باشد، به قول آن دوست محقق و نویسنده صاحب مال و منکنی شود که بر هر دوی این بال‌ها نشسته و توان در هر دو سوراخ‌هاست. کند تا پروازي خوشتر داشته باشد. بر همین بنیاد و در رنگ کار اقتصادی، خط‌بندی و دستگیر کردن، جزو وجود کار به حساب می‌آید. همچنان که بسیاری از ناشران که هم‌راهنای فردنگاه‌هایی زیبا و چشم‌نواز دارند، زیر خطر وام و بدهی و حتی برکت خوردن چک و نهان رفتن به زندان هم رفته‌اند. بیه تنمایی آنها را به تن مالدیده‌اند، تا صاحب کابروشی‌ای شده‌اند که طبیعی است به دلیل شرایط اقتصادی موجود در بازار مسکن ارزش افزوده بسیار خوبی برای آنها داشته است. از سوی دیگر همین گروه از ناشران توانسته‌اند در طی سال‌های سال و با ایجاد رابطه یا پهنه‌های خاص، قلم و نویسندگی برای خود نشان پیش‌تنه‌های فرهنگی ایجاد کنند. طبیعی است که اگر آن زمان نویس با محقق مجزای که زبان به ملامت و تشنج و طعن این دسته از ناشران می‌گشاید، این اخبار و حتی را در ده که فراد خودشان با ناشر یاد شده را سطح کرده و به سرع نشر دیگری (ناشر جوان تازه کار و ناشر کهنه کار) بزاری کار که هر دوی آنها برای نگارنده محترمند). برود و این که چرا این دسته از نویسندگان و اهل قلم در نهایت به ادامه کار و حتی رفاقت با همان ناشران تن می‌دهند، نشان‌دهنده همان منابع مادی و معنوی این راهبر و ناماستر نامین می‌نشانند و هرگز تزییدی نیست که حتی آن زمان نویس معروف هم در این محقق و مترجم به چندان معروف نیز راه به دهی دیگری می‌کنند.

دوم اینکه گفته می‌شود حق تألیف بسیار کم است. باید پرسید در بازار کتاب ایران که بازگشت سرمایه ۱۲ تا ۱۵ ماه است، مخصوص برای کتاب‌های پژوهشی، تحقیقی، ناشر چه سستی را باید در نظر بگیرد که وجه اقتصادی کارش فریبند.

نویسنده محقق هم برای تهیه به بازار فضا است. به این معنا که بسیاری از نویسندگان و اهل قلم گند دارند. نوشته‌های آنها را تمام مردم ایران باید بخوندند. در حالی که این فرضیه آنها به واقعیات بازار غرضاً است. شاید بورداش‌شان منطبق با واقعیات بازار غرضاً است. اما نتیجه آن ناشری که نزدیک به ۱۰۰ هزار جلد از زمان نویسندگی معروف را از نویس اول به چاپ رساند، اما سپس از گذشت این همه سال هنوز در آیرش تعداد فراوانی از چاپ اول کتاب باشد. خاک می‌خورد. تجربه و عمرت آموزی سیاسی برای این نوسمان و عروبان مجزود باشد تا لذتی از قلم آزمندگاری به دامنه‌های واقع‌گرای پای نهند و ترکیه و قلم‌های

هر که نامخت از گذشت روزگار

هیچ نامرد هیچ آموزگار

کلام
شرا
شر
سیرا سامانی

قبل از شش‌ماه نفر در لیست زرو کتاب هستند. باریک حساب سر انگشتی نوبت شمارهای امانت کتاب یک ماه دیگر می‌شود. آستان را یادداشت می‌کنم. سرش را پایین می‌اندازد و از کتابخانه بیرون می‌آید البته بی‌غرض. چون معتقد است مگر هر سال دانشگاهها چقدر بودجه برای خرید کتاب دارند. و از طرفی اگر بودجه‌ها هم چندبرابر بشود مگر می‌توان تمام کتاب‌های تازه منتشر شده را خرید و در قفسه کتابخانه‌ها جا داد؟

منابع اشتراک: پاسخگوی کمیابها

کتابخانه‌ها در هر سطح و اندازه‌ای که باشند، نمی‌توانند سیاست خود کتابی را برای برطرف کردن نیاز مراجعان خود به کار گیرند. به همین دلیل از حدود یک قرن پیش کتابخانه‌ها به راهکاری تحت عنوان اشتراک منابع، روی آوردند تا از این طریق بتوانند از منابع چگلیگری برای پاسخگویی بهتر و بیشتر به مراجعان خود بهره گیرند.

در ایران نیز از این نظام همکاری بین کتابخانه‌ها برای افزایش کارایی کتابخانه‌ها استفاده می‌شود که البته سابقه طولانی ندارد.

ایران از دو روش برای اجرای این ارتباط بیرون سازمانی استفاده می‌کند: ۱- طرح امین (امانت کتاب از منابع مختلف توسط مسئولین کتابخانه‌ها و در اختیار مراجعان قرار دادن) که شکل غیر مستقیم در امانت‌گیری کتاب محسوب می‌شود.

۲- طرح غدیر (عضویت فراگیر کتابخانه‌هاست یعنی مراکز زیر پوشش طرح، موظفند تمام خدماتی را که به اعضای خود می‌دهند در اختیار اعضای طرح غدیر قرار دهند) که شکل مستقیم در امانت‌گیری کتاب محسوب می‌شود.

سرفاز یک طرح

از بین دو طرح فوق طرح غدیر سابقه کوتاهتری دارد اما در همین مدت کوتاه، توسعه قدم ممتدی در جهت تأمین خوسته‌های دانشجویان و اساتید بر دارد. حسیله برامی طلوزنی مسؤول طرح غدیر درباره شکل‌گیری این طرح گفته: اجرای آزمایشی عضویت فراگیر کتابخانه‌ها در کشور از ايم سال اول سال تحصیلی ۱۳۷۴-۷۵ با اجرای طرحی به نام طرح تعمیم خدمات کتابخانه‌های تخصصی به افراد غیر عضو آغاز شد که تا پایان سال ۱۳۷۷ ادامه یافت.

برامی در خصوص چگونگی اجرای این طرح اظهار کرد: مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران به عنوان مرکز هماهنگ کننده مسؤلیت هدایت و برنامه‌ریزی این طرح را برعهده داشت. جزو پوششی این طرح از لحاظ سازمانی در بروردارند کتابخانه‌های وزارت فرهنگ آموزش عالی وقت و از لحاظ کاربران شامل اعضای رسمی هیأت علمی و دانشجویان تحصیلات تکمیلی این وزارتخانه بود.

در این طرح کتابخانه‌های زیرپوشش به دو دسته مبدأ و مقصد تقسیم می‌شوند که کتابخانه‌های مبدأ به کتابخانه‌های واسط برای پذیرش اعضا عمل می‌کنند و کتابخانه‌های مقصد منابع خود را مستقیماً در اختیار این اعضا قرار می‌دهند.

مسؤول طرح غدیر، درباره نتایج این طرح آزمایشی گفت: مجموع کتابخانه‌های زیرپوشش این طرح ۱۹۰ کتابخانه وابسته به ۶۴ دانشگاه و مؤسسه پژوهشی بود که در مجموع ۶ هزار ۶۹۹ نفر، عضو داشت که ۵۲۰ نفر آنها اعضای هیأت علمی و ۶۱۷۸

نفر آنها را دانشجویان تحصیلات تکمیلی تشکیل می‌دادند و در طول اجرای این طرح، تعداد ۱۹ هزار و ۲۰ جلد کتاب از طرف کتابخانه‌های زیرپوشش این طرح مستقیماً در اختیار اعضا قرار داده شده است.

آغاز به کار طرح غدیر

طرح غدیر بعد از نتایج مثبت طرح تعمیم خدمات کتابخانه‌های تخصصی به افراد غیر عضو از سال ۷۸ به شکل دائمی آغاز به کار می‌کند.

برامی درباره کتابخانه‌های زیرپوشش طرح اظهار کرد: «چهار سال پیش براساس فراخوانی که اعلام شد تعداد ۲۲۰ کتابخانه وابسته به ۶۶ دانشگاه و مؤسسه پوششی به صورت داوطلبانه زیرپوشش این طرح قرار گرفتند تا منابع خود را در اختیار اعضای این طرح قرار بدهند.»

وی درباره حضور یا خروج مراکز دانشگاهی و پژوهشی بعد از فراخوان سال ۷۸ گفت: از آنجایی که شبکه آن لاین برای اطلاع‌رسانی آخرین اطلاعات طرح، طراحی نشده است تا فراخوان شماره بعدی نه مکرزی می‌تواند به جمع مراکز زیر پوشش طرح اضافه

دکتر پناهی: طرح غدیر

باید امکانات خود را

مقتل اینترنتت عرضه کند

شود و نه خارج شود.

طبق آخرین آمار این کتابخانه‌ها در مجموع ۷ میلیون ۲۹۹ هزار و ۲۹۷ جلد کتاب فارسی، ۳ میلیون و ۱۹۰ هزار و ۵۷۰ جلد کتاب لاتین، ۴ هزار و ۲۵ عنوان نشریه ادواری فارسی، ۲۳ هزار ۳۲ عنوان نشریه ادواری لاتین و ۱۹۱ هزار و ۹۲ عنوان پایان‌نامه و رساله (ذکراری و غیرذکراری) را در اختیار اعضای طرح غدیر قرار می‌دهند.

برامی در خصوص آمار کتاب‌های امانت گرفته شده گفت: از این مجموعه عظیم از ابتدای طرح (سال ۷۸) ۲۷ هزار و ۲۵۹ جلد کتاب، توسط ۱۲ هزار و ۲۲۲ عنوان این طرح به امانت گرفته شده است که تنها ۱۲ جلد کتاب در طول این ۲ سال بازگردانده نشده است. در ضمن زیرپوشش این طرح علاوه بر منابع مکتوب کتابخانه‌ها می‌توانند از دیگر خدمات این کتابخانه‌ها از جمله سی‌دی اینترنتی، میکرو فیلم و... که به اعضای خود می‌دهند، بهره گیرند.

برامی درباره محدودیت عضوگیری این طرح گفت: به شکل مشخص، این طرح دانشجویان تحصیلات تکمیلی و اعضای هیأت علمی را تحت پوشش قرار می‌دهد اما در شرایط خاص و ویژه از دانشجویان مقاطع پایین‌تر نیز عضوگیری می‌شود.

کتابخانه‌های ایران

عضویت فراگیر و دسترسی به منابع

مرکز اطلاعات و مدارک علمی به عنوان گرداننده این طرح، هرساله عملکرد این طرح را در کتابی با عنوان «آمار طرح غدیر عضویت فراگیر کتابخانه‌ها» در ۶ فصل (خلاصه آمار، آمار اعضای باقوه، آمار کتابخانه‌ها، آمار طرح غدیر، داده‌های ترکیبی و مقایسه آمارها) منتشر می‌کند که جلد چهارم این کتاب که اختصاص به سال تحصیلی ۸۷-۸۸ دارد تا نیمه دوم اردیبهشت ماه منتشر می‌شود.

فران و نشیابها

محدودیت فضای کتابخانه‌ها، تعداد زیاد متقاضیان نسبت به تعداد کم منابع و... می‌تواند فراز و نشیب‌هایی را در اجرای مؤثرترین طرح ایجاد کند. با چندان تر از دانشجویان و اساتید عضو این طرح درباره مرایا و معایب آن گفت‌ووی کوتاهی داشته که در ادامه می‌آید.

دکتر علی‌اصغر گیاه‌انسان‌علیم ارتباطات باوجود اینکه دانشجویان را به عضویت در این طرح تشویق می‌کند تاکنون اقدامی در جهت استفاده از خدمات این طرح نگرفته است. وی گفت: منابع محدود نیازورثه ما بیشتر در کتابخانه دانشگاه خودمان موجود دراز برای همین دنبال عضویت در این طرح نبودم.

البته به طور مشخص نیز از شرایط عضویت در آن هم اطلاعی ندارم.

دکتر محمد دوست قرین استاد مددکاری اجتماعی با وجود اینکه اولین طرح نام طرح را می‌شنید گفته: قطعاً این طرح نتایج مثبتی را به دنبال نخواهد داشت. چون در دنیا این کتابخانه‌های شخصی هستند که به کتابخانه‌های دیگر دانشگاهها متصل هستند. یعنی اگر کتابی را بخواهید و کتابخانه شخصی یا دانشگاهی آن را نداشته باشند. با سفارش کتاب به دانشگاه، منبع مورد نظر را در کمتر از ۱۵ روز در اختیار خواهید داشت.

دکتر جعفر باغی استاد علوم اجتماعی دسترس به تسهیلات این سیستم را آهرا با انلاف وقت بسیار توصیف کرد و اظهار کرد: این طرح باید به شکل شبکه اینترنتی امکاناتش را در اختیار متقاضیان قرار بدهد. غیر این صورت میباید این احتمال وجود دارد که فرد کتاب مورد نظرش را حتی در یک کتابخانه دیگر هم پیدا نکند البته اگر خدماتی که کتابخانه‌های دانشگاهها با سیستم interlibrary در اختیار اساتید قرار می‌دهند به دانشجویان نیز سروسیس داده شود قطعاً کارآیی بیشتری را خواهدهید.

پرویش خدایاز دانشجوی کارشناسی ارشد ارتباطات مزایای عضویت در این طرح را در حد کتابخانه دانشگاهها دانست و افزود: چندین بار برای گرفتن رساله‌های دکترای فوق لیسانس به کتابخانه‌های زیرپوشش طرح غدیر مراجعه کردم اما کتابدارها از دادن این منابع خودداری کردند.

مریم کبابی دانشجوی فوق لیسانس مدیریت بازرگانی اظهار کرد: ابتدای سال وقتی برای عضویت کتابخانه دانشگاهها اقدام کردم، فردم برای عضویت در طرح غدیر را نیز از کتابدار گرفتم اما کتابخانه‌های زیرپوشش طرح غدیر مکتوب خود چون نابه حال ضرورت آن را به شکل جدی احساس نکردم.

سیاوش محمدی دانشجوی ارشد پژوهشگر نیز معتقد است: این طرح دانشجویان کارشناسی ارشد و اساتید رازیرپوشش قرار می‌دهد در حالیکه دانشجویان لیسانس بیشتری می‌توانند از امکانات این طرح بهره گیرند چون در مقطع لیسانس فرصت مطالعه در حوزه‌های متنوع بیشتر است اما در فوق لیسانس به بالا حوزه‌ها کاملاً تخصصی می‌شوند و عموماً کتابخانه‌ها منابع اصلی و مهم هر رشته را دارند.

گونگونی زبان و فرهنگ

گزارشی از انتشار کتاب به زبانهای بومی

ماوتیا

عنوان فصل در کتاب اصلی Ourtchmosa است. به نظر می‌رسد این عنوان برای کشور آمریکا که نعمت درختند چقدرهنگی بودن را از برکت ورود مهاجران دارد، عنوانی برزنده باشد. زیرا سابقه تاریخی این همیستنی حلالتی به یاصدها سال پیش می‌رسد. گوناگونی فرهنگی در ایران اما ریشه پنجاههزار ساله دارد. زنده‌یاد مهرداد بهار نظریه‌هایی را نقل می‌کند که طبق آن طوایف لر، یازدههگان ساکنان بومی این سرزمین هستند و دست کم از ۷۰۰۰ سال پیش، در اینجا می‌زیسته‌اند و آریایی‌ها حدود ۲۵۰۰ سال پیش به این فلات، که با ورود آنان ایران نام گرفت، آمدند. آریایی‌ها خود را مادها، پارس‌ها، پارث‌ها و... تشکیل شده بودند. اگر چه این نظریه‌ها اکنون مورد تردید قرار گرفته است، اما حقیقت که زاده‌ها، ملته‌ها، خلق‌ها، قوم‌ها، تیره‌ها و طبایفه‌های گوناگون در این سرزمین هزاران سال است که در کنار هم زیسته و با

سرزمین زیبای ما ایران، زادبوم ملت‌ها و خاستگاه فرهنگهاست. گوناگونی فرهنگهای کهن، گنجینه‌ای گرانبهات؛ میراث‌یابکان مانکنه در تکان اما این است که زرق و برق «یوآرات» بدلی و فرزندان ما به چشمشان جلوه نماند. پس، قابل سرزنش است! چه کسی یا چه چیزی قابل سرزنش است؟ گوهرهای درخشان؟ یوآرات، بدلی؟ فرزندان ما یا خود ما؟... ما برای آشنای کردن کودکان و نوجوانانمان با این میراث چه کرده‌ایم. در حالی که صادرکنندگان آن بدلی‌جات «خود» می‌کشند و زیبایی و غنای فرهنگ اقوام مهاجر پیشترین بهره را به کودکان، نوجوانان و آینده‌گان خود برسانند.

دیدگاه‌های ادنیشتان

به متن زیر توجه کنید: «کوکلی کابیس (Kobus, Dori kwokle)» در ۱۹۹۲ آمیج‌های آموزش چند فرهنگی را چنین بر می‌شمارد: «درد و پاسداریست هویت‌های فرهنگی گروهی یکپایه کودکان:»
«رعایت احترام و روداری نیست به تفاوت‌های فرهنگی از جمله تفاوت‌های جنس، زبان، نژاد، قوم، دین، زیست و نژادسیاسی‌ها»
«درد و پاسداریست حقوق و آزادی‌های بنیادین آدمی»
«آزاد کردن کودکان برای زندگی مسئولانه»

در یک جامعه آزاد و نشاط‌دار میان فرهنگی، راهبردها، گزینش دیدگاه و مهارت در پیگیری برضادها برای دستیابی به تعام، صلح، مدارا و دوستی میان همه ملت‌ها و گروهها، (شناخت ادبیات کودکان، ص ۲۸۸)

دونا تورتون هم درباره ادبیات چندفرهنگی در ۱۹۹۹ می‌نویسد: «ادبیات قادر به پدید آوردن احترام متقابل در میان فرهنگ‌ها، افزایش حساسیت درباره ویژگیهای مشترک همه افراد و پاس داشتن روح همه مردم است که عضو گروههای اقلیتی نژادی و قومی‌اند. دانشگاهها آرام آرام دارند به دوره‌هایی نیاز پیدا می‌کنند که گزینش و بهره‌مندی از ادبیات است در باورها و ارزش‌هایشان با هم سهم نباشند. اما چندفرهنگی کشف می‌کنند که هر چند همه مردم ممکن است در باورها و ارزش‌هایشان با هم سهم نباشند. اما افراد می‌توانند و باید زندگی در سازگاری را بیاموزند. کودکان دارای فرهنگ آ کرتیت به باری ادبیات چندفرهنگی احترام به ارزش‌ها و سهم بودن گروههای اقلیت را در ایالات متحده و ارزش‌ها و مشارکت‌های مردم نقاط دیگر جهان می‌آموزند. افزون بر این کودکانی که درباره گروههای فرهنگی که در مناطق گوناگون کشور آنها و جهان زندگی می‌کنند، مطالعه دارند، فهم خوبی را از تاریخ، جغرافیا و تاریخ طبیعی گسترش می‌دهند. همچنین دفاع گسترده مضمون‌های چندفرهنگی، سبب می‌شود که کودکان در یافتن راز از دگرگونی اجتماعی گسترش دهند. (همانجا)

کوکلی کابیس، یک محقق استثنایی نیست. همپنظور دونا تورتون، کافی است به فصل ۱۱ کتاب «شناخت ادبیات کودکان، گونه‌ها و کاربردها در روزن چشم کودک» که روضی هرمنی آن را با عنوان معرفی پر نقش، ترجمه کرده است، مراجعه کنید تا دیدگاه‌های مشابه فراوانی را بخوانید؛ دیدگاه‌هایی که در جریان یک پژوهش درازمدت با حمایت مالی انجمن پژوهشی دانشگاه AM گراس و بنیاد میدوز (Meadows Foundation) گرد آمده‌اند. خانم تورتون در پیشگفتار کتاب تأکید می‌کند: «مهربان در نشست ملی و دولتی بر حفظ فصل ادبیات چندفرهنگی ویژه در این کتاب درسی، تأکید بسیار داشتند.»

کدام معجزه، کدام معجزه، کدام جانورگری جز کتاب می‌توانست همه کودکان، حتی کودکان بیمار و نابینا راه ما برساند؟

در روستایی به نام «بندله» یک کتاب داستان ترجمه شده به فارسی را در دست یک دختر ۱۱ ساله کرد دیدیم که مناسب گروه سنی آلف و ب بود. دخترک کتاب را به خواهش ما گشود و به وضواری خود پرسیدیم برای کودک، کتاب خواندن با اعمال شاقه هم لذتیخاست است؟ فرقراری پیوند عاطفی با موضوع، از راه زبانی که آموختن آن یکی از دشواریترین درس‌های اوست، ممکن است؛ به هم نگاه کردیم و گفتیم: کاش کتاب کودک به زبان کردی داشتیم.

کام‌های اول

دز یازگشت، به سراغ حیدرآباد می‌رویم. مدیر انتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان رفیق و دانستنیم که کتاب کودک کردی هم داریم. نه فقط کردی، ترکی و فارسی‌ها هم داریم. پنج کتاب کردی، دو کتاب ترکی آذری، یک کتاب فارسی درونی و دو کتاب انگلیسی، کارنامه کتاب‌های منتشره کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان به زبان‌های غیر فارسی در سال ۱۳۸۲ شده است. آذری در مورد چگونگی رخ دادن این اتفاق فرخنده گفت: «در کانون از سال ۸۲، بر اساس یک نیاز احساس کردیم باید به زبان‌ها و فرهنگ‌های بومی و منطقه‌ای توجه کنیم و بزغای فرهنگ ملی در زمینه ادبیات کودکان پرداختیم. او زوده داد که مراکز کانون در استان‌ها مؤلف شده‌اند تا هر سال یک کتاب منتشر کنند و آن کتاب باید انعکاس فرهنگ منطقه باشد و گفت: «برداشتن به هویت ملی و ویژگی‌های فرهنگ‌های بومی در کودکان ما خودیاری و انکا به نفس به وجود می‌آورد.»

شاه‌آبادی تأکید کرد: «ما از تنوع قومی برخورداریم و این، گنجینه‌ای است که تاکنون از آن غافل بوده‌ایم. اگر توانیم شرایطی به وجود آوریم که همه ویژگی‌های بومی و فرهنگی در کنار هم قرار بگیرند و یک کلیت به نام فرهنگ ایرانی را شکل دهند، کودکان ما در برابر ارزش‌هایی که از خارج به آنها منتقل می‌شود کمتر تأثیرپذیر و شکننده خواهند بود. او برای شگفتی‌بخش خود تخت جمشید را مثال زد و گفت: «در تخت جمشید، به جز معماری ایرانی، معماری مصر آشور هم سهم دارند ولی در مجموع بنای شده دیگر نه مصری است، نه آشوری؛ تخت جمشید بخش تریدینا پذیر فرهنگ تمدن ایرانی است. در مورد ادبیات کودکان هم همینطور است؛ ادبیات ملی، ادبیات ملی است که با برخورداری از غنای زبانی به بیان ویژگی‌های همه گروههای بومی و قومیتی برآورد، پس ادبیات ملی در محتوا ادبیاتی است که آینه تمام‌نمای ویژگی‌های ملی

برای شناساندن زیبایی‌ها، رسم‌ها و آیین‌ها، خلق و خو و عادت‌ها، نوها و بکنه‌ها، خوبی‌ها و بدی‌ها و در یک کلام فرهنگ‌های گونه‌گون مردم سراسر این مرز و بوم چه کرده‌ایم؟

یادگیر در آینده‌اند. قابل تردید نیست. میراث ما زبانیتر و گرانبهارتر از زبانیترین و گرانبهارترین است. گنایها سرشارند و اسفهان است، قرن‌ها تمام با هم هجری کاربرد می‌سازند و پیوسته زود میراث ما فرش بهارستان است با تار و پود تنبیده زود یافته زبانه. گوهرشان این میراث، گنجینه‌ای است مدفون شده در اعماق قرون و اعصار. فرزندان ما اگر با این میراث پیوند عاطفی ندارند چه کسی را باید سرزنش کرد؟ برای شناساندن زیبایی‌ها، رسم‌ها و آیین‌ها، خلق و خو و عادت‌ها، نوها و بکنه‌ها، خوبی‌ها و بدی‌ها و در یک کلام فرهنگ‌های گونه‌گون مردم سراسر این مرز و بوم چه کرده‌ایم؟

سفری کوتاه

چند هفته پیش برای تهیه گزارش به روستاهای دورافتاده ارومان رفیق، همه‌جا آن قدر زیبا، همه چیز آن قدر ساده و هر کسی آنقدر مهربان بود که لحنه به لحنه‌هاست. همه کودکان ایران و جهان را خالی

کارنامه کانون

- کتاب‌های منتشره کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان به زبان‌های غیرفارسی در سال ۸۲
- ۱- این هم یول ماهی ابراهیم زاهدی، مطلق محمد سبیری ترک
  - ۲- بخوان، بیچرخان، سین راث براون، محمد عجبی حامد بهرامی کرد
  - ۳- تالیچه پته کلی محمدرفضا یوسفی سبامک ظلمومی انگلیسی
  - ۴- قصه خورشید و باد شمال دین دلا لوفتین، زهرا گلستان حامد بهرامی کرد
  - ۵- قصه قمری و همیم شکن فقیر ماکس و لژیوز، فراوه و طیفه شناس حامد بهرامی کرد
  - ۶- کلاغ نشسته جعفر ابراهیمی (شاهد) احمد بهرامی، بازنویسی: حامد بهرامی کردی
  - ۷- گرافیک انتشارات کانون محمود محقق انگلیسی
  - ۸- ن. من کیجاست؟ دن مایز، پروین بهرامیان رسول قربانی مقدم ترکی
  - ۹- مثل خودم مری‌ها، ایز، سیروس طاهباز حامد بهرامی کرد
  - ۱۰- دیدار بارفغان انتشارات مشترک آسیا و اقیانوسیه ACP، لیلی حازی یزدی نلی واحدی فارسی دری

باند و در هر نظریه‌های از باربرها آرزوها، چالش‌ها و خواسته‌های ما را ببینید. اما ادبیات ملی در سطح پیشتره تر خود قالب را هم می‌سازد. مثل داستان هزار و یکشب یا قصه در قصه‌های مولوی که نوعی قصه گوئی شرقی، اسلامی و ایرانی است. و افزود: «نقطه اوج ادبیات ملی زمانی است که ما توانیم حرف‌هایمان را در قالب‌های ویژه خودمان بیان کنیم.» نوجوانان کلمی است (هر چند در اما جدا) در جهت رسیدن به این نقطه، برای شاه‌آبادی و انتشارات کانون آرزوی موفقی می‌کنیم و به سران یک نمونه پیشگام دیگر می‌رویم.

نمونه‌ای دیگر

کتاب «کندم کی می‌خور» در مجموعه کتاب‌های سورا حلق آموزش حفظ محیط زیست برای خرم‌سلاان و سوزی انتشارات فنی ایران منتشر شده است. این کتاب آمکنگ که برمبنای یک کتاب نوشته به همین نام پدید آمده است، به چهار زبان فارسی، کردی، ترکی آذری و عربی ترجمه شده و قرار است به فارسی برای همسایگان افغان، نیز ترجمه شود. نکته قابل توجه مورد این کتاب احترام به ویژگی‌های فرهنگی مردمی است که کتاب به زبان آنها ترجمه شده است. تغییر نام دختر که «فرهان» کتاب است البته کار دشواری نیست اما تغییر تصویر کتاب‌ها در واقع تصویرگری و وضوح آری جانگانه برای هر کتاب، نشان از توجه پدیدآورندگان و صرف زمان و هزینه بیشتر از سوزی ناشر دارد. به این ماسبت در این کتاب، «حافظ تصویرهای اصلی در کتاب‌های ترجمه شده، از نظر آشنایی خواننده بافتنی در یک کشور توجه به فرهنگ مخاطبان در تصویرگری، توجه نایز به بررسی و مطالعه و صرف وقت و هزینه بیشتر در در اما احترام گذاشتن به خواننده غیرفارسی زبان است؛ کجاست، جایی بیان در مورد ضرورت توجه به زبان و فرهنگی ویژه کودکان که در کشور ما زندگی می‌کنند؛ گفتن کار باعث غنای ادبیات ملی ویژه در عرصه ادبیات کودک می‌شود؛ بین کودکان با دوستی زنده و پیوند عاطفی برقرار است؛ کنه‌ها، کودک غیرفارسی زبان اعتماد به نفس می‌بخشد و او را با جادوی کتاب آشنایی کند.»

پی‌نوشت:

۱- اعلان‌مندان به این محیط رجوع کنند به کتاب «مادرستی فرضیه‌های آریا، ترک، سامی، شاپورو» رسوائی انتشارات اطلاعات و نیز کتاب «جامعه بزرگ شرق اثر همین نویسنده»
۲- شناخت ادبیات کودکان گونه‌ها و کاربردها از روزن چشم کودک، دونا تورتون، منصوره داعی و دیگران، قلمرو، چاپ اوله ۱۳۸۲.

مسابقه تصویرگری نوما، تصویرگران آسیا، اقیانوسیه، دریای کارائیب، آفریقا و کشورهای عربی را، به خلق آثار هنری جذاب و خوب تشویق می‌کند. نوما، با معرفی گسترده آثار این تصویرگران در بهبود کیفیت تصویرگری کتاب‌های کودکان مشارکت می‌کند.

پیشینه

در سال ۱۹۷۲ شونی چی نوما (Schoichi Noma)، معاون پیشین مرکز فرهنگی آسیا-اقیانوسیه سازمان علمی فرهنگی ملل متحد (ACCU) به برنده جایزه بین‌المللی کتاب، باهدف بالا بردن کیفیت تصویرگری کتاب‌های کودکان در کشورهای در حال توسعه، اعتباری در اختیار ACCU گذاشت. برای استفاده هر چه بهتر از این اعتبار ACCU بنیاد بین‌المللی توسعه کتاب نوما مسابقه دوساله تصویرگری نوما را پایه‌گذاری کرد که از سال ۱۹۷۸ تاکنون ۲۰۰۵ اثر به آن ارائه شده است و از آن میان ۳۷۲ کار، برنده جایزه شده‌اند.

جوایز

یک هیأت داورى بین‌المللی، برندگان جوایز زیر را انتخاب خواهد کرد:

۱- جایزه بزرگ برای بهترین کار ۳۰۰۰ دلار و (مدال)

۲- دو جایزه دوم (هر یک ۱۰۰۰ دلار و مدال)

۳- ۱۰ جایزه نایب قهرمانی (هر یک ۳۰۰ دلار و مدال)

۴-بست جایزه تشویقی (مدال)
لازم به یادآوری است جایزه بزرگ به کسانی که یک بار آن را برده‌اند تعلق نخواهد گرفت.

واجدان شرایط

الف- تصویرگران، طراحان و ترسیم‌گران شرکت‌کننده

باید اهل یکی از کشورهای عضو سازمان علمی فرهنگی ملل متحد (لوشن‌ک، کر آسیا اقیانوسیه، آمریکا، لاین، جزایر کارائیب، آفریقا و کشورهای عربی) باشند.

ب- تصاویر کتاب‌های منتشرشده، پذیرفته می‌شود.

ج- تصویر کتاب‌های منتشرشده به شرط اینکه پیش از این در کشورهای اروپایی، آمریکای شمالی، استرالیا، ژاپن و نیوزلند منتشر نشده باشند. پذیرفته می‌شوند.

۴-علاقه‌مدان برای اطلاع از شرایط و چگونگی شرکت در این مسابقه می‌توانند به پایگاه اینترنتی *http://www.accur.org/noma/* یا به کتابخانه تحقیقاتی شورای کتاب کودک مراجعه کنند.

همچنین شرکت‌کنندگان ایرانی می‌توانند آثار خود را به وسیله قسمت بین‌الملل کانون پرورش

تصویرگری نوما ۲۰۰۴

فکری کودکان و نوجوانان واقع در خیابان حجاب به دبیرخانه نوما ارسال کنند.

این آثار باید حداکثر تا ۳۱ دسامبر ۲۰۰۴ (جمعه ۱۱ دی ۱۳۸۳) به دبیرخانه مسابقه نوما ارسال شود.

اسامی برندگان تا پایان ژانویه ۲۰۰۵ به برندگان و سازمان‌های همکار اعلام و در پایگاه اینترنتی نوما منعکس خواهد شد.

آثار برنده در سال‌های ۲۰۰۶-۲۰۰۵ و توکیو و سایر شهرهای ژاپن به نمایش درخواهد آمد و علاوه بر آن در جشنواره دوساله تصویرگری ژاپنسال۱۳۸۵-۲۰۰۵ به نمایش گذاشته خواهد شد.

باید نسبت به‌اندیش پیمان رسمی‌نامه ازده آثارنومانان به تصویرگری «توتو گونه‌ها» یکی از برندگان جایزه نایب‌قهرمانی نوما ۲۰۰۲ بود.

خبر کودک

مهدی قلعه باقرهنگ، تاریخ،جغرافیا،موسیقی، سنت‌ها و… قسمت دیگری از سرزمین خودۀ آشنا خواهد شد.

بوی گل در خانه کتاب

کتاب اسفرتازه بوی گل یکشنبه اول تیر از ساعت ۸ تا ۴ بعدازظهر در خانه کتاب موردتقدیررسی قرار می‌گیرد. در این جلسه پیرام آیین اشعار او ابوالفضل همتی آهویی (تصویرگر) کتاب، به اظهار نظر دانش‌آموزان مدارس تهران درباره این کتاب گوش خواهند داد.

تقدیرسپران جزیره

اسپران جزیره نوشته حسین فتاحی در سی و نهمین جلسه تقد و بررسی کتاب دفاع مقدس، مورد بحث قرار گرفت.

در این جلسه که از سوی بنیاد حفظ آثار و ارزش‌های دفاع مقدس برگزار شد، محمدرضا پیرامی به عنوان سوژولر، جلسه و سرهنگ عبدالله و جمعی و محسن پرویز، سپران جزیره را نقد کردند. در پایان، حسین فتاحی به سؤال‌های متفقان پاسخ گفت.

جیش فلسفی کودکان

دانش‌آموز ۱۵ ساله ایرانی، برنده دیپلم افتخار مسابقه دانش‌آموزی تصویرگری جهش فلسفی کودکان سال ۲۰۰۴ آمریکا شد.

یادداشت

زری نمیمی

افتخات داشتن‌ها

هزار و یک سال به روایت ظهوریاد، مثنوی پوره، نامره، آفرینگانگ، تصویرگری، نامید، کافصی، چاپ اول، ۱۳۸۲

در میان معاصران نماد و نشانه‌دانستان، برلی ملون لوران است. او نویسنده‌ای است. دبیره دارد. جهان جاوید را می‌شناسد و والی ملران، جاحش اشان از دلخواه و موصیت انسان را دارد در جهان، هر چند با روشی از دید خاطر از ادبیات شکوه می‌کند که با این همه کار، توسته لادکی از خشونت جهان بکاوه و میزان دشمنی را کاشف دهد. اما می‌گوید اگر با دیگر امکان زندگی مجدد داشته باشم، باز ادبیات را ز می‌گزینم و می‌بوسم. باز هم داستان می‌بوسم. او همه این اسطوارس با زوعم‌های انسان را در داستان‌هایش می‌ریزد تا شاید بتواند همچون شهزاد قصه و اسطوره‌های هزار و یک شبی، حتی یک شب خشونت و کینه را به تعریف یا تخمین بنیاد و اگر کهنی نبود آن را با پیشوند کدو ریخته‌اش را از جهان برفکند. فلک را سقاف بشکافد و طرحی نو دراندازد. اما می‌داند همچون میلان کوندرا، که هنر در دانش، در پوشش، شد سقسط است. کسب کند. لاله اشکارترین چه قدرت، خشونت است. داستان از جوهر، خوششود زاپیری می‌کند و بر

گونه خود با خشونت و قدرت می‌ستیزد و انگار می‌کند مثنوی، بر عرصه گفت‌وگو با زبان و خیال‌ها را بر بار بار از او به کلاهی که از پایان قصه‌ها رفته و آغاز قصه‌اش را آورده بود، به آزمون در آورد. میان جانشان داد که او مخاطب خود را جدی گرفته است و چرک‌نویس‌هایش را و پیش‌نویس‌هایش را بی‌نگار شد‌اش را شرح گوید نگردد است. هر چند قدرتی بود از راه شناخته‌شده از جانب ادبیات کودک و نوجوان قدس کلا کلا نباشند و مستوک ماند. دل‌لایل این نوع برخورد‌ها را جاهای دیگر می‌تواند کشف کند. استاز و توطئه کارگر ملان او می‌شود. از جانب ادبیات بزرگسال هم ندانید گرفته شد، چون برای کودکان بود. همه آن باسیاسی‌ها و قدرتی‌نشناسی‌ها به اصف‌احمد توتیج کتاب توسط ناشر می‌توانست مثنوی را برای همیشه پنهان کند. او نوشتن برای کودک و نوجوان، اما میان هزار و یک سال‌نشان می‌دهد که شه‌پیر می‌خواهد باشد. بر عرصه گفت‌وگوئی نمی‌توانی را با مخاطبانی دیگر از سن و سالی دیگر بازش کنی. کند. اربا هزار و یک سالش نشان داده که برای باز کردن هزار و یک‌باره، نرفته میان خود و کودک و نوجوان، همه آن‌های داستانی خود را در حد کتاب کار گرفته و از هیچ خلایقی برای معماری ویژه و بی‌کتاب داستانی خود کوتاهی نکرده است.

در مان هزار و یک سال ادبیته‌ای که کمال‌گرا و انسانی توکیب شده با خلایق‌های انبی در همه ابعادش از خلق یک زبان انبی‌میدان. شکست‌ناست جمله‌ها و معیارهای کلیشه‌ای دستور زبان گرفته با پرورش زبان انبی ویژه خود، جمله‌های کوچک و بزرگ ذهن مخاطب را به بازی می‌گیرد و از پیش‌ساخت‌های ذهنی او نخطمی می‌کنند. باو ادبیات را با ادبیت متن را شناساندند. او واژگان کهن را به هم می‌ریزد و با عواقر در آنها، واژگانی نو خلق می‌کند و به قول یک نویسنده، هنر امروزیان شکل‌های افراق شده است. فرم صفحه آری کتاب هم از روش افراق مرسوم نخطمی کرده است و پاراگراف‌های او داند متن خارج کرده و در گوشه‌های کتاب با خطی دیگر آورده است.

هزار و یک سال همه داشتن‌ها را در خود مجموع کرده است. دروغ و کراف تیبست اگر بگویم همچون نویسنده کمال‌گریش، در عصر سقسط متوسط‌اندیشی‌ها و متوسط نویسی‌ها، مجموعه‌ای است به حد کتاب و عنصر و زمانه خودش. کمال‌غی داشتن‌ها نیست. ثبات داشتن‌ها است.

دانشجوی

امیرحسین شریاتی

نشست نقد و بررسی دانشنامه جهان اسلام

نشست بررسی و نقد دانشنامه جهان اسلام از سلسله نشست‌های بررسی و نقد کتاب در قم برگزار شد. در این نشست محمد اسفندیاری (مدخل‌شناسی)، محمدنقی سبحانی، محمدعلی مهدوی‌راد (سید جواد شیرازی و جلال و حسینی)،محمدعلی مهدوی‌راد (سید جواد ناقد علوم قرآنی)، رضا اشکالات (فقه)، محمد سمیعی (مدیر)، حسن طریمی (اعوان علمی دانشنامه)،سیدرضا هاشمی (گروه فقه و اصول دانشنامه) و محسن معینی (گروه قرآن و حدیث دانشنامه) شرکت داشتند.

در آغاز این نشست حسن طریمی مدیر علمی دانشنامه، با اشاره به تعریفی که در ابتدا دربارهٔالمعارف برای جهان اسلام ارائه شده گفت: البته ممکن است در این اصطلاح و تعریف جای مناقشه باشد این تعریف در قالب یک پدیی در جلد اول آمده که معرف محدود و

تغور کرد دربارهٔالمعارف باشد.براین اساس آنچه به جهان اسلام تعلق دارد و ولو از حیث تاریخی به قبل از اسلام مربوط باشد در این دایرهٔالمعارف آورده می‌شود. به این اعتبار، هم مدخل‌های فقهی و اصولی و هم

مدخل‌های چون بازار و تجربه که مولود جهان اسلام است آورده شده است.

طریمی افزود در مدخل‌گزینی و تدوین مقالات، توجه اصلی معطوف به پیشینه تمدنی است،اگرچه تمدن اسلامی مانند ما در مرحله دایرهٔالمعارف تخصصی احکامات حسنین و در مرحله بعد باید دایرهٔالمعارف تخصصی جهان اسلام را تدوین کنیم.

طریمی با اعلام اینکه بنده اشکالات جزئی را می‌پذیرم اگرچه کلیت کار دایرهٔالمعارف جهان اسلام را قابل دفاع می‌دانم،سخنان خود را پایان داد. در ادامه محمد اسفندیاری گزینش مدخل در دایرهٔالمعارف را مقوله‌ای سهل اما منتع برشمرد و با بیان اینکه، از اشکالات جزئی دانشنامه جهان اسلام خودداری می‌کنم،به بیان اشکالات هنسی و ساختار مدخل‌ها پرداخت و گفت: به نظر من در دانشنامه جهان اسلام مقالات و مدخل‌های آمده که هیچ اختصاصی به جهان اسلام و مسلمانان ندارد و این مسأله به عدم تعریف مشخص از جهان اسلام بر می‌گردد.

اسفندیاری افزود:انتظار این است که نگاه به دایرهٔالمعارف اسلامی یک نگاه تخصصی باشد.در حالی که در این دایرهٔالمعارف یک نگاه عمومی است. مثلاً مدخل تراجم در چهار صفحه با مدخل بوادر ۵۷صفحه بونقون یانگ یا برنج یا اندجان با مدخل بولشویک‌ها در سه صفحه با بلژیک و ایران در مدخل روابط نمونه‌های بسیار دیگر که به نظر می‌رسد هیچ کدام از اینها اختصاصی به جهان اسلام ندارد.اگر قرار باشد چنین مدخلی آورده شود پس در وینوار و سایر موارد هم باید ذکر شود.

اسفندیاری دومین نقد خود را به حجم و همچنین عدم تناسب حجم مقالات وارد کرد و گفت:بسیاری از مقالاتی که در این دانشنامه آمده از حیث حجم در واقع یک کتاب است. مثلاً مدخل بازار و بازاریابی این دایرهٔالمعارف ۱۹۰صفحه در سیزده جلدی است که تقریباً یک کتاب است و این مسأله با روح دایرهٔالمعارف‌نویسی که کتاب است و این مسأله کاملاًغایب دارد.در زمینه عدم دایرهٔالمعارف خوانی کاملاًمفادات دارد.در زمینه عدم تناسب نیز مثلاً مدخل بوستان سعدی ۲ صفحه ولی بونقون ۵صفحه با تشریه باختر که از تشریات معاصر

نشست نقد و بررسی دانشنامه جهان اسلام

است ۵صفحه اما فلان تشریه یک صفحه.

وی هنر مدیریت چنین پروژه‌هایی را بسیار مهم دانست و گفت: مدیر است که در چنین مواردی باید تشخیص دهد کجا یک مطلب را از روی دقت و زرف‌نگری یا با بی‌رحمی حذف یا کوتاه کند.

سخران دیگر سید جواد شیرازی بود که با اشاره به شیوهٔ آدرسی دهی مقالات، آن را منتقدی دانست و گفت: در آدرسی دهی مقالات دو گونه عمل شده بر برخی موارد نام کتاب ملاک بوده و در برخی موارد بر اساس مؤلف- تاریخ چاپ است. که به نظر مورد دوم بهتر است و باید از یک رویه استفاده شود.شیرازی افزود:همه مقالات شیوه ویرایش مقالات را ذکر و گفت:در برخی مقالات بعضی مطالب حذف وارد کرده و مطلب رایه گونه‌های دیگر و مغفرت از آنچه مورد نظر نویسنده بوده آورده است.

وی تغییر در ارجاعات و منابع مقالات و وجود اشکالات زیاد در مدخل‌ها که نشانه ارجاع مدخل‌هاست را اشکال دیگر برشمرد و پیشنهاد کرد که مؤلف ویرایش نهایی مقاله را احتماً بپذیرد.

اسفندیاری دومین نقد خود را به حجم و همچنین

عدم تناسب حجم مقالات وارد کرد و گفت:بسیاری از مقالاتی که در این دانشنامه آمده از حیث حجم در واقع یک کتاب است. مثلاً مدخل بازار و بازاریابی این

دایرهٔالمعارف ۱۹۰صفحه در سیزده جلدی است که تقریباً یک کتاب است و این مسأله با روح دایرهٔالمعارف‌نویسی که کتاب است و این مسأله کاملاًغایب دارد.در زمینه عدم دایرهٔالمعارف خوانی کاملاًمفادات دارد.در زمینه عدم تناسب نیز مثلاً مدخل بوستان سعدی ۲ صفحه ولی بونقون ۵صفحه با تشریه باختر که از تشریات معاصر

- در این نشست**
- حسن طریمی**
- محمد اسفندیاری**
- محمدنقی سبحانی**
- سید جواد شیرازی**
- محمدعلی مهدوی‌راد**
- رضا اسلامی، محمد سمیعی**
- سید رضا هاشمی**
- و محسن معینی شرکت داشتند**

محور چنین بیان کرد:

۱-شیوهٔ طرح بحث در مقالات فقهی و اصولی انتقاد می‌رفت از حیث ترتیب و نظم مقالات دقت بیشتری می‌شد.از یک ترتیب منطقی و مشترک در تدوین مقالات استفاده می‌شد.و درورد و خروج مقالات با دقت بیشتری انجام می‌گرفت. همچنین با توجه به اینکه بانیان دانشنامه جهان اسلام خود شیعه هستند، برای نقل آراء و نظریات اهل سنت از حساسیت و دقت بیشتری تبعیت می‌شد.

۲-دقت در منابعی که در تدوین مقالات فقهی و اصولی از آنها استفاده شد.

۳-ارتباط مدخل‌ها با یکدیگر.

در ادامه سیدرضا هاشمی از مدیران دانشنامه جهان اسلام، با اشاره به شیوه طرح مساحت و مقالات گفت: هر چند خطاب اصلی مقالات دایرهٔالمعارف دانشنامه بوده است اما با توجه به ماهیت مرجع دانش دانشنامه، در تدوین مقالات به مخاطبان عام نیز توجه شده است. بنابراین امکان مقایسه مقالات این دایرهٔالمعارف با نمونه‌های مشابه تخصصی بوده و نیزهٔ خارجی مثل «موسوعه الکویت» مشکل است.

هاشمی با توجه به طرح آراء و نظریات اهل سنت در دانشنامه گفت: برخی مدخل‌ها اختصاص به خود اهل سنت دارد اما در حقیقت و محققان مربوط به اهل سنت به جایگاه و پیشینه مدخل‌ها توجه شده است.

نشست مزبور، پنجشنبه ۲۲ خرداد در خانه پژوهش قم برگزار شد.

آشنایی بیشتر خوانندگان محترم با خانه پژوهش و فعالیت‌های آن راه، به گزارشی که در آینده نزدیک در کتاب هفته چاپ می‌شود امکان‌پذیر.

گفت و گو با علی احمدی میرزاقا

تزاروس‌نگاری در ایران

تاکنون در این زمینه گزارش‌های قابل توجهی

صورت گرفته و در حقیقت قدم‌های پایه‌ای و اساسی برداشته شده اما این تلاش‌ها تا کنون با وسع و سرعت اطلاعات همخوانی ندارد.

اصطلاح

نام‌های دفتر تبلیغات اسلامی از

بهترین گزارش‌های مربوط به تزاروس اسلامی است از اصطلاحات این مجموعه چون بر اساس پیشوند و تعداد منابع تولید بلکه استخراج شده از متون است. کارایی و استفاده قابل ملاحظهٔ ندارد. این اصطلاح نامه‌ها مانند دیگر سرعنوان‌های موضوعی است که در باب علوم انسانی، علوم پایه و پزشکی تهیه شده است.

تزاروس‌ها چه خصوصیاتی دارند؟

در هر تزاروس باید برای ثبت و ضبط کلمات، منابع و پشتوانه‌های انتشاراتی در نظر گرفت. این نکته باعث ثبت بهترین صورت‌های هر کلمه و نیز استخراج صورت‌های ارجاعی و وابستگی‌ها خواهد شد. بنابراین توصیف‌گر مرجع وقتی به حالت و سطح مرجع بودن می‌رسد که پشتوانه قوی داشته باشد. بسیاری از کلمات به مرور زمان از زبان‌ها و کتاب‌ها می‌افتند و کلمات پررنگ‌تر و تهیه و اشتکال می‌دهند. تزاروس‌های بیشتره در سطح دنیا این اصل را با دقت رعایت می‌کنند. به روز بودن هم اصلی است که کمک می‌کند تا هم اصطلاحات زنده و تازه کشف شده درآیند کنیم و هم صورت‌های جدید اصطلاحات قدیمی

را شناسایی کنیم.

یکی از بهترین گزارش‌ها در زمینه تزاروس با رعایت و اصل فوق در مؤسسه اطلاع‌رسانی پارسا در دست تهیه است که تا امروز بیش از صد هزار منبع علمی و حوزه علوم اسلامی را در ساختاری منسجم و طبقه‌بندی شده نمایه‌سازی کرده است.

تزاروس‌های اسلامی چه آسیبا هم و کمبودهایی دارند؟

بسیاری از اندیشه‌ها در حیطه کلمه‌ها و مفهوم‌ها قابلیت گنجایش ندارند و در حقیقت هنوز کلمات و اصطلاحات نوانه‌اند آن‌ها را به بندی بند میکنند. معمولاً در اینجا متفکران برای تفهیم مطالب خود از جملات متضاد و ترویج‌کنرها استفاده می‌کنند اما در تزاروس‌های اسلامی و تزاروس‌های علوم انسانی تا به حال سیستم منسجم و یکدستی برای حل این مشکل تهیه نشده است.

تزاروس‌های اسلامی بر اساس رویکرد کاربانه و مخاطب‌پسند تهیه نشده است. درست است که منابع و متون باید پشتوانه اصطلاحات باشند اما بدون طبقه‌بندی استفاده‌کنندگان و مخاطب‌شناسی، نتیجه مطلوب به دست نخواهد آمد. کاریز به ما می‌آموزد چه تزاروسی تهیه کنیم، از چه کلماتی استفاده کنیم و حیطه توصیف‌گرها را جابجاء را چگونه مشخص و تنظیم کنیم. فی‌المثل در تزاروس‌های متفکران و دانشمندان درجه یک باید می‌شود باید از گزیده‌ترین، دقیق‌ترین و تخصصی‌ترین اصطلاحات استفاده کرد.

کدام‌تفهمی اصطلاح‌ها و تزاروس‌های فعلی مشخص یا حداقل دقیق نیست. بسیاری از معانی در جاهای مختلف نمایه‌سازی می‌شوند و بسیاری از آنها در جاهای نامربوط ثبت می‌گردند. وقتی کلمه اخلاقی کار را در سیستم تزاروس جامع‌دهیم باید دامنه مفهوم آن را روشن کنیم. اخلاق کارگر اخلاقی کارمند، اخلاق معنی، اخلاق کارهای بدی و اخلاق کارهای نیکو کدام یک منظور و مقصود است؟

۳-وابستگی‌های معنایی و هم‌خوانی‌هایی که در تزاروس‌های فعلی تاکنون آمده است. در حیطه علوم انسانی بسیاری از سرفصل‌ها و شاخه‌ها قریب معنایی دارند و همکلاسبندی و نامفهمی و اندیشه‌ها اشتراکات فراوانی دارند بدون شک تنظیم وابستگی‌های معنایی- گسترده و دقیق تحول عقلی در ساختار تزاروس نویسی ایجاد خواهد کرد. البته این اصل با رعایت چارچوب معنایی معاضد به سرانجام درست خواهد رسید. پس هیچ اطلاعات با دقت، اطلاعات کارآمدی را به بار خواهد آمد.

یادداشت

حسن نراقی

به بهانه چاپ جدید «آئین جوانمردی» اثر غیرمتداول هانری کرین با ترجمه دکتر احسان نراقی

فرهنگ ؛ نیروی دفاعی در زمانه تهاجمی

نمی‌دانم این توضیح ضرورتی دارد یا نه؟ اما قطعاً دانشمند هم ضرورتی نخواهد داشت بر آن داستان همنامی من با آقای دکتر احسان نراقی است که برمی‌گردد به همان چهار یا پنج سال قبل و وجود فاضل نراقی ملامت‌دوست و ملامت‌سیر او که هر کدام برای خودشان باقی‌مانده‌اند (حالا) با سابقه مختلف تلخ یا شیرین) از خود به جا گذاشته‌اند. والا من و آقای دکتر خوبشان‌نودی متداولی با یکدیگر نداریم و طول زمانی سابقه آشنایی زودروبیان برمی‌گردد به اواسط سال ۸۰ که بعد از انتشار «جامه‌شناسی هویت‌ها» ناگهان این حقیر، ایشان به جستجو پرداخته که این چه همنامی است که در حیطه جامعه‌شناسی حالا ولو بومی، آن وارد شده و من به جایش نمی‌آورم.

ولی با وجود این باید اذعان کنم که شناخت یک طرفه من از ایشان حالا به دلیل پیشگفت‌ها و بودن نوعی اشتباهی غیرقابل انکار ذهنی و عارضی ایشان در سال‌های هفتاد و پنجاه برمی‌گردد همان حدود سی و هفت سال پیش که با افراز مؤرخانه و غرورت‌خریبه شروع شد و خاصه‌نامه نامروز هم ادامه دارد که در غربت «تربیت» می‌گذشت.

به هر حال امروزه نوعی «غریت‌السان غربی را فراگرفته‌است و غریت‌توسه‌طلبانه خود غریت‌نست به خانه و بالاخره غریت‌نست به همگان خود و من این حالتی است که به هر زهای مخرج‌ایابی هم ازطریق نادیده بینی منکفی استشرقی تیزبر شود. این پیش‌گفتگر گناه را گفتند تا خواننده تیزتر بداند. حالا که می‌خواهم راجع به «آئین جوانمردی» چاپ تازه و ترجمه دکتر نراقی صحبت کنم چهارم این است: ناخواهان داشت که به خود ایشان و خدمت‌هایی به هر حال بدیع و باارزگونی و گاه عجیب این بزرگوار هم تازمانی داشته باشم تا ملایم هم بی‌تاریخی اختتامی خوانندگان با یکدیگر که این برافش‌ها همیشه در عملت‌های متداول روز نادار.

سوی خصومت‌ها بعضاً متداول دیگر از قبل نکته‌سنجی، دانشی، بشکارت، شینت‌بینی و اعتقاد به عمل‌گرایی و تجربه‌علمی جدید ده‌ساله دکتر نراقی به نظر من خدمت‌دیده را می‌توان به نراقی متسبب کرد که در ساحت‌گرایی‌ترین فشارات هم لاف‌لاقی جمع این سه خدمت‌آور در برهه‌ای به مراتب بالاتر از مذهب‌اندروختگری و حتی خودروختنگران قرار می‌دهد. اول این که تجربه و گذشت‌زمان این داشته‌اند که با او گفتند و راه سوسی‌مسائلی داشته می‌رود که بسیاری از بزرگان آن اوسل‌ولایمی‌بینند.

یا اگر دیدند، با علم درک‌اهمیتش به راجحی از کنار آن می‌گذرانند... امروزه خیلی چیز تازه‌ای نیست که هر دست‌اندکاری برآید با یک‌کتاب‌اعمال‌واراقلی که بارها و بارها در نشریات کشور منعکس شده. سال‌ها افراز برهه‌ها از بررسی و تحقیق منعکس شده. ندارد فرهنگ‌دوستان که در ادب راجع به هر سوزایی که تشخیص داد، صحبت کنند. اما یادمان نرود وقتی نراقی نزدیک به چهل سال پیش ویرای اولین بار در گفتار با و مقاله‌هایش «تربیت» و «تقسیم کرد که از مهاجرت‌های نخبگان و تحصیل‌کرده‌گان کشور این مقدار ضرر را می‌بینیم. حرف‌هایی تازگی داشت، امروز هم می‌بیند این ملایم می‌شود می‌رود جزوه علمی‌کم و وقتش طعم‌های جوان را غرق در ارتباطات اینترنتی می‌بیند برای اینکه جزوه پیش‌بینی‌هایی می‌کند که قطعاً همگان نمی‌توانند به این پیش‌بینی‌ها دسترس پیدا کنند و نه حتی شاید ملاحظه‌ای به این

سیاسی، دکتر صدیقی و دکتر یحیی مهدوی کمک می‌گیرد تا شاید در مرکز مطالعات اجتماعی را بنا کند. آن هم به روزگاری که جز خودش و مهدوی دیگری هیچ کس چه از داورسنه حکومتگران و چه از مخالفان و مبارزان جت و راست ضرورت‌واهمیت موضوع را تشخیص نمی‌دادند و آن وقت وقتی که مرکز را بنا کردند تمام سعی‌اش را بر این می‌گذازد و در زیر این چتر مدعیان به حق و نامق وارداره که اگر ادعایی برای مردم دارد آنرا عملی‌کنند. برایشان امکانات فراهم می‌کنند. سعی می‌کنند دو طرف را با هم آشتی دهند. آن احمد را به دیدار هویدای صدراعظم می‌برود این که دیگران درباره‌اش چه قضاوتی می‌کنند کوچکترین بررسی‌ای بر این داشته‌اند. نمی‌دهد. چه بسیاری از بررسی‌های این استخوانی مطالعات قدیمی دارد. بعد از مطالعه‌ات صاحب مرکز است که باور دارد حکومت‌سنجی در هر حال و هر زمان باعث می‌شود که همان توانایی‌محدود دولت هم کارایی کمتری داشته باشد. او به اصلاح حکومت هم مراتب بیشتر داندنی نشان می‌دهد تا در افتادن با حکومت و به نظر دوست هم همین است.

نمی‌دانم با تقاضا ریشه این حکومت‌سنجی؟ چگونه به این راستی در این ملکیت جا خوشی کرد. افراط و تفریط کند جامعه را شکسته، روزگاری بود چندان دور که ما مران استیجی نه تنها در جریان‌های گوناگون به خانه‌هایمان تیز به دنبال حریف‌کننده‌ها سر می‌گردیم اما حالا برای اصولاً قلمبر که در آن تضاد با حکومت به چشم نبرد اصولاً اشتیری ندارد و نراقی کسی است که انتقاد را حق مردم می‌داند. اما آنجا که لازم می‌داند به ویژه آنجا که آپرئی کشور و مردم در خطر است، تنها در جریان‌های گوناگون می‌شاید چون آپروریزی حکومت را آپروریزی مردم و مسلکت می‌داند. از نزدیک به سی سال پیش برای رفقای اکتا به نفسی حکومت و مردمی که اکثر اوقات مطولر خود را در غروب و تفریح‌های مستحسب می‌کردند پیام آنچه خود داشته، «آورد و در مقدمه آن از قبل اشکبار آلمانی آورد، آنچه غروب تاکنون درباره مسائلی از قبل زمان و مکان و حرکت و راه و مالکیت و ازادوم و بیات کرده محدود و مشکوک است چرا که همیشه در صدد بوده است که یک راه‌سول کلی برای تمامی مسائل پیدا کند و ایدآتی‌چ‌نافته است که برای حل مسائل مختلف راه‌سول‌های مختلف و مورد دارد... شناخت‌شدن‌ها به ما نشان می‌دهد که هیچ راه‌سول را نمی‌توان مطلقاً درست و با مطلقاً نادرست بودنشان... و بعد ادامه می‌دهد اگر بنا حکومت قانون و اصل مساوات را که در مغرب زمین برای مردم آن کم و بیش محرم است، دلیل‌قبلیات آنان بدینم این بدان ماند که بخوایم در جماعت‌زدان تقسیم عادلانه کالای زودی شده را دلیل علانته‌خواهی و حق دوستی مطلق آنان قرار دهیم، دو جنگ جهانی بزرگ که غرب مسبب آن بود نشان داد که مفاهیم عدالت و مساوات و حریت که غرب دایمه دفاع از آنها را داشته است‌هاهی این پیش‌نست... و اما معنی حقیقی آزادی برای کشورهایی نظیر کشور ما در این است که با آگاهی از سیر تحول ملل مختلف و الهام از مقاصد عالی و امال انسانی که در مابطن جامعه ملی و فرهنگ ما به وجود نهاده شده است، مناسب‌ترین طریق را بیابیم و هیچ راه و روشی را به عنوان موفقیت‌تاریخی

به هر روز تصور و برداشت شخصی من این است که آقای دکتر نراقی با ترجمه و ارائه آئین جوانمردی، حالا به دور از بدیع خود سوزده، موضوع کتاب با لاف‌لاقی غیرمتداول بودن آن و سوزای قضای شدیداً انتقادی و فلسفی مازانه مسلط به آن (که خود این کار نیز در بین کارهای فراوان دکتر متمایزتر است) برای خواننده بیوزده جوان این ملکیت این فرصت را تأمین کرد که به یاد و نرسن کند که میراث اسناد و گذشتگان ما صرفاً محدود به همین خانه‌ها و تهاجات خشت و گلی و سنت‌هاست. آریاب و اندیشمندان، نویسندگان، گنجینه‌های واقعی ما باید و بماندنی‌ها، همین یادگارهایی معنوی از قبل نمونه‌هایی چون آئین جوانمردی، ماست ارتباطات و قراردادهای اجتماعی، ماست، ادبیات ماست و مهنتر از همه هویت‌مان.

اجازه دهید یادداشت را با شعر برگزیده قطعی که در سر آغاز آئین جوانمردی آورده شده به پایان برسانم. سایه خورشید سواران طلب رنج خود و دامت یاران طلب گرم شو از مهر و زکین سیرد باش چون مَه و خورشید جوانمرد باش

هانری کرین، «آئین جوانمردی»، نشر سخن، تهران، ۱۳۸۲.

شماره ۱۸۲، خرداد ۱۳۸۳، ۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

خبر

راه اندازی کتابخانه الکترو نیک کاریکاتور

گروه خبر کتاب هفته، کتابخانه الکترونیکی کاریکاتور راه‌اندازی

می‌شود.

رئیس‌خانه کاریکاتور، مسعود شجاعی طباطبایی با اعلام این خبر گفت: این کتابخانه فعالیت خود را با ۱۸ هزار کاریکاتور اولیه پاییز شروع می‌کند.

شجاعی درباره تهیه لوح فشرده برای آماده‌سازی کتابخانه افزود: اولین مجموعه شامل سی دی آثار کاریکارویست‌های برتر جهان، آخر تابستان آماده می‌شود.

وی درخصوص علت آماده‌سازی سی‌دی‌ها اظهار کرد: کتاب‌های کاریکارویست‌های برتر جهان گران و نایاب است، اما سی‌دی‌ها را با شمارگان دو هزار نسخه با قیمت پایین منتشر می‌کنیم.

شجاعی درباره تهیه این آثار گفت: این سی‌دی‌ها با استفاده از کتاب‌های مرجع کتابخانه اهدافی خانواده مرحوم ازلیک باغ‌اساسیان به‌خانه کاریکاتور تهیه شده است. او در خصوص کتاب‌های باغ‌اساسیان افزود: کتاب‌های کتابخانه او متعلق به دوره‌های مختلف جریان کاریکاتور در درنیاست و آثار موج نوی کاریکاتور معاصر را دربر می‌گیرد.

شجاعی درباره علت تبدیل کتاب به سی‌دی اظهار کرد: چون شیوازه کتاب‌ها از هم پاشیده بوده این نتیجه رسیدیم که آن‌ها را به یک اتفاق تبدیل کنیم که برای علاقه‌مندان قابل استفاده باشد. او درخصوص مراحل آماده‌سازی مجموعه سی‌دی‌ها گفت: بعد از نشر سی‌دی‌های کتاب‌های باغ‌اساسیان در نظر داریم کتاب‌های مرجع دیگر را به شکل سی‌دی منتشر کنیم.

شجاعی درباره کتاب‌های مرجع کاریکارویست‌های ایرانی اظهار کرد: متأسفانه در ایران کتاب مرجع کاریکاتور نداریم، چون ما سال‌ها نگاه تخصصی به کاریکاتور نداشته‌ایم.

وی درخصوص تعداد مجموعه‌های سی‌دی که منتشر می‌شود گفت: محدوده خاصی از نظر تعداد نداریم و خانه کاریکاتور این کار را تا آماده شدن یک مجموعه کامل ادامه می‌دهد.

شجاعی درباره شرایط استفاده از کتابخانه الکترونیکی خانه کاریکاتور افزود: این کتابخانه برای همگان در دسترس است.

گفتنی است لوح فشرده مسافتات کاریکاتور فوتیال منتشر شده و لوح فشرده مسافتات بین‌المللی که خانه کاریکاتور برگزار کرده است، بزودی منتشر می‌شود.

نقد اینترنت

گروه خبر کتاب هفته، من به شما ابر انسان را می‌آموزم، انسان چیزی است که بر او بیرومی‌باشد.شیرای جیره شدن بر او چه کرده‌اند؟ این جملات نقل قولی از فریدریش هیچه است که در مقدمه کتاب نگاه‌های فلسفی به اینترنت آمده است.

کتاب نگاه‌های فلسفی به اینترنت «نوشته هیوبرت دریفوس، مفسر آثار فلسفی یازدهم عصر طی ملاحظه توسط انتشارات گام منتشر شده است. ملاحظه درباره اولین ترجمه‌اش می‌گوید: این کتاب یک عنوان از مجموعه پنج جلدی دیگر در عمل از انتشارات راتلج (rotelg) است که موضوع‌های علومس و امرودی مثل فیلم، داستان و اینترنت را یاد میدهد.

دریفوس یا توجه به پیشینه نظری‌اش در چهار فصل کتاب به نقد جنبه‌هایی از اینترنت می‌پردازد. در فصل اول کتاب، مدعای بازیابی سریع و دقیق اطلاعات از طریق اینترنت به نقد کشیده می‌شود.

فصل دوم آن مسأله آموزش آزاره دور از جمله اینترنت و تفاوت آن را با آموزش حضوری از لحاظ کیفیت و مهارت به دست آمده بررسی می‌کند.

عرباب علم حضور جسمی انسان در ارتباطات وی، موضوع فصل سوم است و در فصل چهارم نقد درهشه‌ای سورن کر برگکوره به مطروحات و حوزه عمومی را از لحاظ عدم تعهد و گمنامی مشارکت‌کنندگان به اینترنت بسط می‌دهد.

هرندام کتاب، توقع فلسفی بودن کتاب را به خیال داروامچنین نیست و در کتاب جز سرفصل‌های هر بخش که با نقل قولی از یک فیلسوف شروع شده است، بیشتر به مقاله‌های ارتباطی و تأثیر حضوری

علم حضور انسان در روابطی می‌پردازد.

ملاحظه در این باره می‌گوید: نام کتاب توسط «گام نو» انتخاب شده است و شاید بهتر بود عنوان «آنچه کامیوژرمانی توان انجام بدهند» نام ایده‌ی می‌شد. نام اصلی کتاب در اینترنت gnetnet است.

مسئله که در کتاب مطرح شده است کمتر به روزهستند، ترجمه در این باره می‌گوید: بسته تولید فلسفی بودن کتاب در ایران کند است. تاکنی به دست ترجم برسد و ترجمه و بیشتر شود. موضوعات، باژگی خود را از دست می‌دهند. این کتاب در ۱۷۰ صفحه و به قیمت ۱۷۰۰ تومان در سال جاری به چاپ رسیده است.

«شما برای خریدن لباس، معمولاً جایی می‌روید که با شما آشنا باشد. دنبال‌شک شما، فرد مشخصی است که به او عادت کرده‌اید. آرایشگر شما، شما، ثابت است و… اما امروزه کمتر کسی را پیدا می‌کنید که یک کتابفروش ثابت داشته باشد و هر هفته پیش او برود و فهرست کتاب‌های جدید را بخواند. این موضوع عمومیت دارد. امروزه کسی کتاب نمی‌خواند. در بین میسند و اندکی کارگردان سینمای ایران هم این مسأله صدق دارد.»

این جمله به گیومرت پوراحمد تعلق دارد؛ کسی که این روزها در حال ساخت فیلم «گل بیخ» است. دوشنبه هفته گذشته، نشست تخصصی «ادبیات و سینما» در خانه ادبیات داستانی برگزار شد. گیومرت پوراحمد که بیشتر آثارش اقتباسی هستند، یکی از مهمان‌های جلسه بود. علاوه بر او احمد طائی نژاد و مجید اسلاسی، منتقدان سینمای ایران؛ حسن محمودی، نویسنده و روزنامه‌نگار و رضا آشفته، روزنامه‌نگار حضور داشتند. در این جلسه، رابطه دوطرفه ادبیات و سینما در ۱۵ سال‌ اخیر مورد بررسی قرار گرفت.

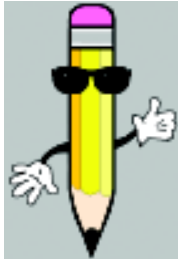
احمد طائی نژاد، منتقدی که این روزها، پشت میزترین هم می‌نشیند، شروع‌کننده جلسه بود. وی گفت: برخی، می‌خواهند سینما را به ذات خود نزدیک کنند و حس می‌کنند که باید این اتفاق از راه دور شدن آن از ادبیات صورت گیرد. در صورتی که بسیاری از فیلم‌های خوب تاریخ سینما از ادبیات بهره گرفته‌اند.

در حالی که اقتباس در سینما، روند رو به رشدی را در دنیا طی می‌کند و هر ساله فیلم‌های عوامی ساخته می‌شوند که از ادبیات داستانی بهره گرفته‌اند، این فرایند در ایران چندان سیر روشنی را طی نمی‌کند. هر ساله در مراسم اسکار به بهترین فیلمنامه اقتباسی، جایزه می‌دهند و شاید همین امر، سبب جدی گرفتن اقتباس در هالیوود شده باشد.

پوراحمد، در این مورد به عدم برقراری رابطه درست بین ادبیات و سینما اشاره می‌کند و می‌گوید: نویسنده‌ها، از برگردان سینمایی آثارشان خیری ندیده‌اند. این مسأله هم به حقوق معنوی مربوط می‌شود و هم حقوق مادی. از طرفی، بسیاری از نویسندگان ما، این ظرفیت را ندارند که بپذیرند، مدیوم سینما یا ادبیات متفاوت

است و به همین دلیل، روایت آن در سینما، به ناچار دچار تغییراتی خواهد شد. مجید اسلاسی، سرمدیز نشریه هفت، ضعیف شدن پل ارتباطی بین سینما و ادبیات را دلیل عمده این مسأله دانست و ضمن اشاره به ادبیات دراماتیک، به عنوان پل واسطی بین سینما و ادبیات، گفت: «شما در سنت می‌نویسید و در اوایل قرن بیستم، می‌بینید که آنها از نمایشنامه‌های موفق قرن نوزدهم بهره می‌گیرند، چرا که سینما راحت‌تر می‌تواند از نمایشنامه بهره بگیرد تا از زمان»

سرمدیز جمله هفت، در مورد سیر

نمایشنامه‌نویسی در ایران، گفت: نمایشنامه‌نویسی در ایران، سیر درستی را طی نکرد، چرا که نمایشنامه‌نویسی مدرن، خیلی سریع وارد ایران شد و همین مسأله یک ضعف است»

اسلاسی همچنین به عدم وجود فیلمنامه‌نویسان حرفه‌ای در ایران اشاره کرد و گفت: «همین دلیل، سبب می‌شود بسیاری از کارگردان مجبور شوند که فیلمنامه بویستند. در حالی که آنها بااگره می‌بویستند.» او همچنین به ضعف ادبیات داستانی در ۲۵ سال‌ اخیر اشاره کرد و آثار مهم ادبی را متعلق به دهه ۲۰ و پیش از آن دانست.

حسن محمودی که پیش از این کتاب‌های قصه اوقتی آهسته راه می‌روییم، المیرا خواب است» و «یکی از زن‌ها دارد می‌میرد او از او

گزارشی از جلسه رابطه بین ۲۵ سال ادبیات داستانی و سینما در خانه داستان

سینمای ایران به حق مؤلف بی‌اعتناست

روی پیشخوان کتابفروشی‌ها دیده‌ام، با این قضیه موافق نیستم. او می‌گوید که در سال‌های اخیر نیز، قصه‌های خوبی نوشته شده است که حتی قابلیت تبدیل به فیلم را دارند. اما متأسفانه، رابطه‌ای بین سینما و ادبیات به وجود نیامده است.

در این جلسه، مسعود مزیزی نیز یکی دیگر از دلایل عدم ارتباط سینما و ادبیات عنوان شد. احمد طائی نژاد، در این زمینه به سال‌های اول پس از انقلاب اشاره کرد و گفت: «ما همواره با این مسأله مواجه بوده‌ایم که ادبیات را محصول دگراندیشان می‌دانسته‌اند و برای همین همواره با آن مشکل داشته.» به عقیده او بسیاری از حوادثی که به راحتی می‌توان آنها را در ادبیات به تصویر کشید در سینما به علت معیزی، توان ساخته شدن ندارد.

گیومرت پوراحمد نیز مشکل معیزی را یکی از دلایل عدم برگردان بسیاری از قصه‌ها به فیلم دانست. امام‌تلم میللی، مزیزی، مربوط به فضایی عرفی نمی‌شود. خود نویسنده، می‌تواند اولین سانسورکننده نمایشنامه طائی نژاد در زمینه گفت: «فردار تپسیت که یک رمان، قاب به قاب سینما برگردانده شود و ما یک فرمان‌داشته باشیم. البته جوهر اثر نباید حفظ شود.»

سرمدیز جمله هفت، درمورد گرایش دوگانه به مسأله اقتباس، به این اشاره کرد که برخی مانند سیهچاک معتقدند آثار برتر ادبیات نمی‌توانند در سینما هم موفق باشند. در حالی که آثار درجه دوم موفق‌تر هستند. سیهچاک این مسأله را با ساختن فیلم «اره‌کا» ثابت کرد، گرایش دوم در مورد مسأله اقتباس به عدم وااستگی کامل رمان و فیلم اشاره کرد. مجید اسلاسی، به فیلم «پولیتا» اشاره کرد و گفت که تاکنون، خودرمان‌ها به شکل سینمایی و عینی برای کوپریک مهیا کرد. احمد طائی نژاد، به حق مؤلف اشاره کرد و گفت: «متأسفانه در سینمای ایران، حق بسیار اندکی از بوجه فیلم، به فیلمنامه اختصاص داده می‌شود و نظر نمی‌رسد این مبلغ آفندر باشد که بین فیلمنامه نویس و نویسنده، قبلی تقسیم باشد.» او اظهار امیدواری کرد که فیلمسازهای ما، دست کم به گنجینه ادبیات کلاسیکمان رجوع کنند، چون در آنجا حق مؤلف مطرح نیست.

کتاب

طراحان گرافیک و ناظران چاپ

آنچه طراحان گرافیک و ناظران چاپ می‌دانند، تألیف بهرام عقراوی، تصویرگر، فروزان خوبی، سی بال خترا، چاپ دوم، ۱۳۸۲، ۱۱۶ صفحه، ۵۰۰۰ نسخه، ۱۵۰۰۰ ریال

آنچه طراحان گرافیک و ناظران چاپ، عنوان کتابی است که برای تکنیک به طراحان و ناظران چاپ منتشر شده است و قصد دارد گوشه‌ای از شیوه‌های عمل مشکلاتی را ارائه دهد که در فرایند طراحی تا چاپ اتفاق می‌افتد. تکایز در طراحی، نکاتی در لیزوگرافی، چاپ، در حاشیه چاپ، شیخ مشکلات طراحی و… آشنایی با چاپ‌های دیگر، چگونه، یک کار چاپی را ارزیابی کنیم، چگونه هزینه‌های یک کار چاپی را محاسبه کنیم، چگونه یک کار چاپی با صرفه انجام دهیم و تصمیم‌های خوب در فصل این کتاب است.

آزادی

آزادی، احسان نراقی، نشر افکار، چاپ اول، ۱۳۸۳، ۳۰۰ صفحه، ۲۲۸ صفحه (مصور)، ۳۹۰۰ تومان

«آزادی» عنوان مجموعه مقالات و مصاحبه‌های احسان نراقی است که در سه بخش مقالات، گفت‌وگوها و نقد و نظر دیگران منتشر شده است.

از جمله مقالات این کتاب می‌توان به از رویا تا عمل (فراز و نشیب هزارساله حقوق بشر)، نغمه‌های ناساز ایرانی، روان پاک دلشجو، برخورد تمدن‌ها یا گفت‌وگوی تمدن‌ها یا نامه‌ای به خاتمی اشاره کرد. در بخش گفت‌وگوها، نیز گفت‌وگوهای با روزنامه‌هیستکی، هفته‌نامه گوناگون، روزنامه اعتماد، سایت اینترنتی گویا، روزنامه شرق، روزنامه ایران و… آمده است. تصاویری از فعالیت‌های احسان نراقی پایان‌بخش این کتاب است.

